

XXV. ROČNÍK QAK
(OLOMOUC)

„25 ROČNÍKŮ, JEDEN CÍL:
ŽITÉ ZKUŠENOSTI
Z PRVNÍ RUKY“

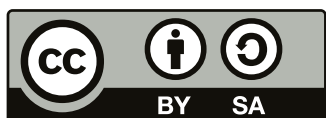
BULLETIN
ABSTRAKTŮ

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
FILOZOFICKÁ FAKULTA

XXV. ROČNÍK QAK (OLOMOUC)
„25 ROČNÍKŮ, JEDEN CÍL: ŽITÉ ZKUŠENOSTI Z PRVNÍ RUKY“
KONFERENCE KVALITATIVNÍ VÝZKUM VE VĚDÁCH O ČLOVĚKU
BULLETIN ABSTRAKTŮ

26. — 27. 1. 2026
OLOMOUC

Toto dílo je licencováno pod licencí Creative Commons BY-SA (Uveďte původ – Zachovejte licenci).
Licenční podmínky najdete na adrese <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

This work is licensed under a Creative Commons BY-SA license (Attribution – ShareAlike).

The license terms can be found at <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

1. vydání

Editors© Eva Aigelová, Miroslav Charvát, Lenka Terezie Růžičková,
Ondrej Gergely, Martin Dolejš 2026
Cover © Kateřina Manková, 2026

© Univerzita Palackého v Olomouci, 2026

DOI: <https://doi.org/10.5507/ff.26.24467382>

ISBN 978-80-244-6738-2

ORGANIZÁTOR KONFERENCE

Katedra psychologie

Filozofická fakulta

Univerzita Palackého v Olomouci

PARTNEŘI KONFERENCE

Filozofická fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci

Nakladatelství Portál

Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze

Psychologický ústav Akademie věd ČR

Katedra psychologie Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy

ZÁŠTITU NAD KONFERENCÍ PŘEVZALI:

doc. Mgr. Jan Stejskal, M.A., Ph.D.

děkan Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

doc.PhDr. Mgr. Roman Procházka, Ph.D.

vedoucí Katedry psychologie Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

PROGRAMOVÝ VÝBOR:

Předsedové programového výboru:

Mgr. Miroslav Charvát, Ph.D.

Mgr. Lenka Terezie Růžičková

Programový výbor:

Prof. PhDr.Viera Bačová, DrSc.

PhDr. Martin Dolejš, Ph.D.

prof. Mgr. Roman Gabrhelík, Ph.D.

prof. Mgr. Peter Halama, Ph.D.

Mgr. Lucia Hargašová, Ph.D.

Doc. PhDr. Bc. Alena Hricová, Ph.D.

Mgr. Miroslav Charvát, Ph.D.

Doc. PhDr. Vladimír Chrz, Ph.D.

Doc. PhDr. Hana Konečná, Ph.D.

Mgr. Barbara Lašticová, Ph.D.

Mgr. Kateřina Machovcová, Ph.D.

Doc. PhDr. Rado Masaryk, Ph.D.

prof. PhDr. Michal Miovský, Ph.D.

Mgr. Tomáš Mrhálek, Ph.D.

Ph.D. PhDr. Eva Aigelová, Ph.D.

PhDr. Miroslava Čerešníková, Ph.D.

PhDr. Martin Dolejš, Ph.D.

Mgr. Miroslav Charvát, Ph.D.

doc. PhDr. Dalibor Kučera, Ph.D.

Mgr. Aleš Neusar, Ph.D.

Mgr. Magda Petrjánošová, Ph.D.

Doc. PhDr. Iva Poláčková Šolcová, Ph.D.

Doc. Mgr. Miroslav Popper, CSc.

Mgr. Lenka Terezie Růžičková

Prof. Mgr. Tomáš Řiháček, Ph.D.

Mgr. Jaroslav Šejvl, Ph.D.

doc. PhDr. Kateřina Zábrodská, Ph.D.

ORGANIZAČNÍ VÝBOR:

Předseda organizačního výboru:

PhDr. Martin Dolejš, Ph.D.

Organizační výbor:

PhDr. Eva Aigelová, Ph.D.

Jan Blažek

Bc. Michaela Čárková

Bc. Šimon Dohnal

Mgr. Ondřej Gergely, Ph.D.

Mgr. Pavlína Sitařová

Šárka Charvátová

Martin Londin

PhDr. Denisa Manková, Ph.D.

Mgr. Gabriel Kňážek, PhD.

Mgr. Barbora Kňážek Považanová, Ph.D.

Bc. Josef Páral

Šárka Špillarová

MÍSTO KONÁNÍ

<https://uc.upol.cz/>

Umělecké centrum Konvikt

Univerzitní 3, Olomouc 771 80

Barokní budova bývalého jezuitského Konviktu je jednou z nejstarších součástí olomoucké univerzity. Po její náročné a velkorysé rekonstrukci získala Univerzita Palackého prostorný historický komplex s mnoha originálními prostory. Pět uměnovědných a uměnovýchovných kateder filozofické a pedagogické fakulty tak dostalo nové posluchárny, ateliéry, studia, reprezentativní konferenční sály pro mezinárodní setkání a pracovny pro své studenty a pedagogy. Historické centrum Olomouce bylo současně obohaceno o další středisko vzdělanosti, kultury a umění.

Umělecké centrum Univerzity Palackého není jen pracovištěm určeným výuce a výzkumu, ale je zapojeno do každodenního kulturního a uměleckého života. Osobnosti a soubory zde vystupující jsou spojeny s odborným zaměřením zdejších pracovišť a s jejich styky s umělci a odborníky z České republiky i ze zahraničí. Olomoučané a turisté zde navštěvují filmová a divadelní představení, koncerty v koncertní síni v Kapli Božího Těla i výstavy instalované v rozlehlých chodbách. Umělecké centrum UP je otevřeno i o prázdninách pro konání letních škol, divadelních přehlídek a výtvarných plenérů.

PŘEDNÁŠKOVÉ MÍSTNOSTI

Hlavní sál

Kaple

Přednáškové

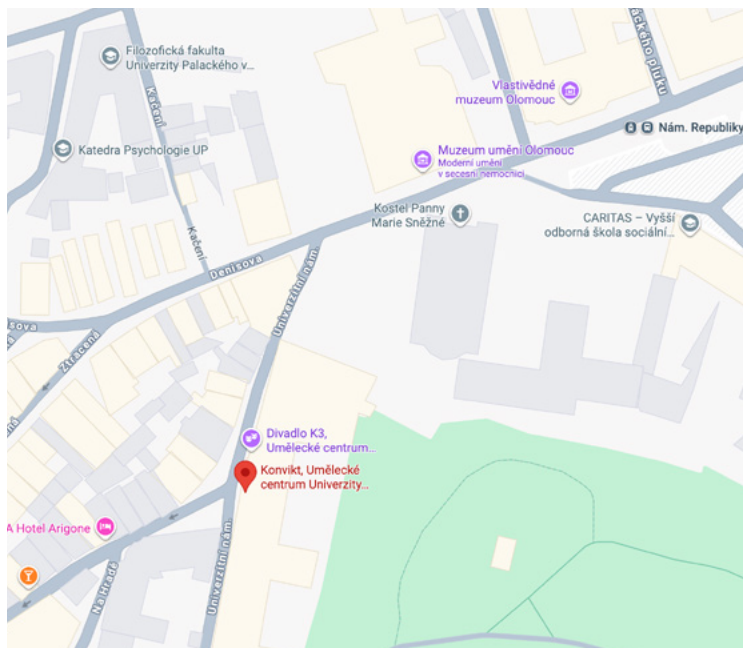
a workshopové místnosti

Velká posluchárna 3.38

Malá posluchárna 3.37

MAPA MÍSTA KONÁNÍ

<https://goo.gl/maps/gUfKc8fseMu8PGfFA>

DOPRAVA NA MÍSTO KONFERENCE

- » Umělecké centrum Konvikt se nachází v centru Olomouce (Univerzitní 3, Olomouc).
- » Z autobusového nádraží jede tramvajová linka č. 4, výstupní stanice Náměstí Republiky.
- » Z vlakového nádraží jede tramvajová linka č. 2, 3, 4, 6, výstupní stanice Náměstí Republiky. Poté po cca 5 minutách pěší chůze dorazíte do Uměleckého centra Konvikt.
- » Placené parkoviště naleznete hned na náměstí Republiky nebo v podzemním, krytém parkovišti Hanáckého pluku 1153/4, Olomouc.

VEČERNÍ PROGRAM PRO ÚČASTNÍKY KONFERENCE

<https://www.restauracefontana.cz/>

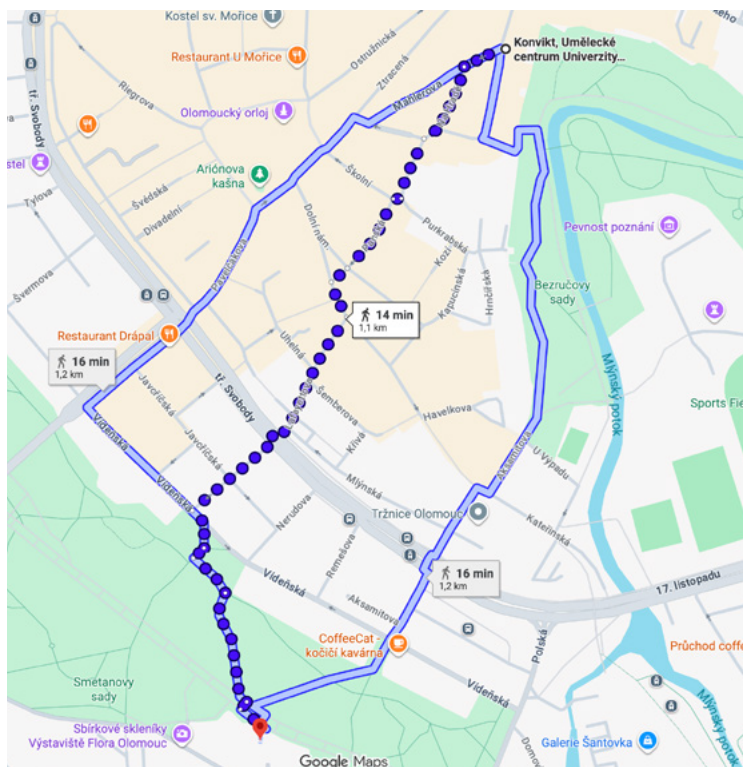
První den konference, v pondělí 26. 1. 2026, proběhne od 19:00 společenský program konference. Samotná restaurace Fontána bude otevřena pro účastníky konference od 18:30. Společenským večerem nás bude doprovázet hudebník Lukáš Mareček. Olomoucký hudebník hrající v několika uskupeních hrající od reggae, přes rock, funk až k jazzu přichází se svým sólovým projektem **VOICE & HANDS**, kde je před diváky zcela sám jen se svým hlasem a akustickou kytarou. Jeho repertoár se skládá ze skladeb všech možných žánrů od různých autorů, které servíruje posuchačům svým osobitým projevem. Součástí večera je raut.

DOPRAVA K FONTÁNĚ

Restaurace Fontána — Smetanovy sady 603, centrum

<https://goo.gl/maps/JThqnN3X94RLPLni9>

Poznámka organizačního výboru konference: Není možné zúčastnit se večerního programu bez registrace na konferenci. Vstupenka na večerní program bude vydána při osobní registraci během prvního dne konference.

SLOVO ÚVODEM

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

je nám potěšením Vás přivítat v olomouckém Konviktu při příležitosti uspořádání konference „QAK“. Letošní ročník konference je pro nás výjimečný. Je to 25. jubilejní ročník s podtitulem „25 ročníků, jeden cíl: žité zkušenosti z první ruky“. Čtvrtstoletí je v životě odborné akce úctyhodná doba.

Těšit se můžete na řadu příspěvků, které představí různá témata pohledem kvalitativního přístupu. Ze zvaných přednášek lze jmenovat první den: *Zkušenosti z první ruky při výuce výzkumné metodologie aneb Journaling v metodologickém kurzu* od doc. Mgr. Lucie Jarkovské, Ph.D. a Martiny Noskové a přednášku s názvem *Kyberprostor & Umělá inteligence: Nové trendy, nové hrozby, nové šance* od Mgr. Terezy Faladové. Druhý den budou na programu tyto zvané přednášky: *Naslouchat zranitelnosti: Jak dělat kvalitativní výzkum s lidmi, kteří prožívají nemoc* od Mgr. Kristýny Anny Černíkové, Ph.D., a *Participativní přístup a spolupráce v kvalitativním výskume* od autorky Mgr. Ivany Lessner Lištiakové, PhD., SFHEA.

Kromě výše zmíněného vás čeká mnoho dalších zajímavých ústních příspěvků, Symposium s podtitulem *Narativy války, války narativů*. Dále posterová sekce, velké množství inspirativních workshopů a v neposlední řadě společenský večer v restauraci Fontána ve Smetanových sadech, na nějž jste srdečně zváni.

Letošní ročník je také výjimečný tím, že se nám zároveň v prostorách Uměleckého centra UP „Konvikt“ sešel s konferencí PHD existence. Vstup na tuto konferenci máte již v ceně Vaší účasti na konferenci QAK. Neváhejte tedy zavítat i do vedlejších místností.

Doufáme, že si letošní konferenční ročník užijete.

Za organizační tým konference

Miroslav Charvát, Lenka Terezie Růžičková, Eva Aigelová

KATEDRA PSYCHOLOGIE FF UP V OLMOUCI

Katedra psychologie Filozofické fakulty je odborné pracoviště Univerzity Palackého, která je druhou nejstarší univerzitou v českých zemích. Historie olomouckého vysokého školství začíná r. 1566 zřízením jezuitské koleje, která o šest let později získala práva jako jiné evropské univerzity. Novodobá historie univerzity se datuje od roku 1946, kdy došlo k obnovení její činnosti. V dnešní době má univerzita osm fakult, které navštěvuje více než 21 tisíc studentů. Svým dominantním postavením dává Univerzita Palackého historické Olomouci charakter typického univerzitního města. Atraktivní prostředí starobylého města a jeho inspirující kulturní duch se doplňují s moderními metodami bádání, které vědecká pracoviště fakult nabízejí.

KATEDRA PSYCHOLOGIE SE PROFILUJE VE TŘECH ZÁKLADNÍCH OKRUZÍCH:

- vzdělávání,
- vědecko-výzkumné aktivity,
- praktická výuka.

KATEDRA PSYCHOLOGIE NABÍZÍ NĚKOLIK ODLIŠNÝCH FOREM STUDIA OBORU PSYCHOLOGIE:

- Bakalářské jednooborové prezenční studium,
- Magisterské navazující jednooborové prezenční studium,
- Bakalářské jednooborové kombinované studium,
- Magisterské navazující jednooborové kombinované studium,
- Postgraduální studium (Klinická a pedagogická psychologie,
- Psychologie práce, organizace a dopravy).

Podrobnější informace o nabízených doktorských studiích, a to jak v českém, tak v anglickém jazyce, naleznete na webových stránkách.

<https://psych.upol.cz/studentum/studium/phd-studium/>

Podobně se můžete dozvědět více o našich probíhajících výzkumech, laboratořích, a možnostech odborné spolupráce na <https://labpsych.upol.cz/>.

Vedle základního vzdělání v psychologických vědách katedra nabízí programy celoživotního vzdělávání (psycholog ve zdravotnictví, psychologie pro učitele středních škol, práce školního specialisty na ŽS a SŠ, postgraduální vzdělání v dopravní psychologii, základy krizové intervence pro poradenské pracovníky ve školách a další) a kvalifikační programy (rigorózní a habilitační řízení).

V současnosti je výzkum na Katedře psychologie rozdělen do následujících oblastí:

- Kognitivní (obecná) psychologie,
- Vývojová psychologie a psychologie rodiny,
- Sociální psychologie a psychologie osobnosti,
- Poradenská, pedagogická a školní psychologie,
- Klinická psychologie, diagnostika a psychoterapie,
- Psychologie práce, organizace a dopravní psychologie,

Bližší informace o Katedře psychologie FF UP se dozvíte na webových stránkách:

www.psych.upol.cz

Vybrané publikace členů naší katedry naleznete pod níže uvedeným odkazem

<https://psych.upol.cz/veda-a-vyzkum/vybrane-publikace/>

KONTAKTNÍ ADRESA:

Katedra psychologie

Filozofická fakulta

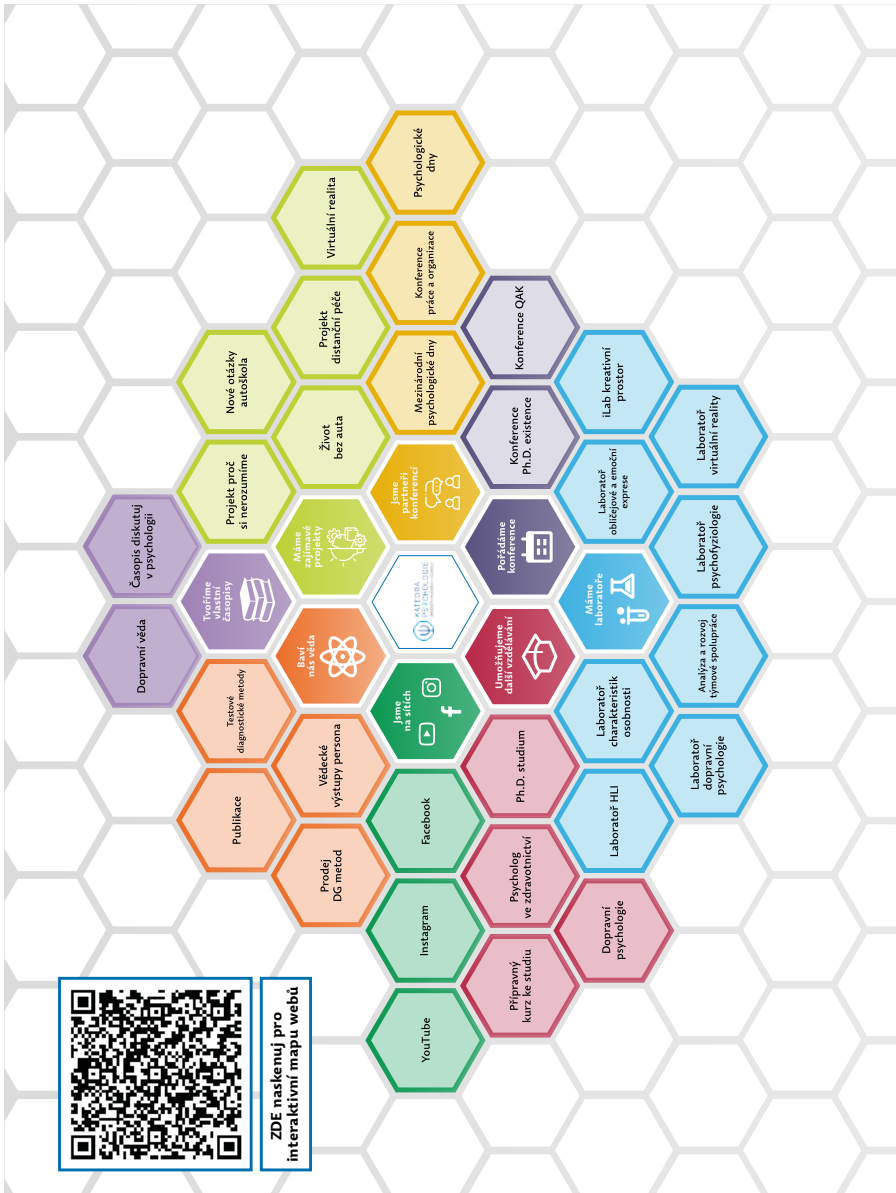
Univerzita Palackého v Olomouci

Kížkovského 10

771 80 Olomouc

Tel: +420 585 633 501

E-mail: psychologie@upol.cz

PSYCHOLOGICKÁ ČESKÁ ASOCIACE STUDENTŮ

Psychočas z.s., tedy Psychologická česká asociace studentů, je zapsaný spolek působící na celostátní úrovni. V současné době má své pobočky v Brně, Českých Budějovicích, Olomouci, Ostravě a Praze.

Hlavním cílem Psychočasu je spojovat studenty psychologie po celé České republice a vytvářet bezpečné prostředí pro jejich projekty, nápady, vzdělávání a profesní růst. Členové se tedy mohou rozvíjet prostřednictvím vzdělávacích kurzů, přednášek, workshopů, praxí nebo skrz vlastní iniciativu v organizaci.

Dále se zaměřujeme také na vzdělávání široké veřejnosti a šíření dobrého jména psychologie v jejích očích. V neposlední řadě naše činnost směřuje k propojování studentů napříč jednotlivými pobočkami, ale také celou republikou, a vytváření tak pevné sociální sítě. Mezi naše nejvýznamnější projekty patří beze sporu Psychotalks, Trenérské centrum, Introspekt, Buddy projekt, DoStředy a studentská konference, letos na téma Dítě — o něm, pro něj. Na celostátní úrovni se můžeme pyšnit spoluprací s ČMPS, mezinárodně pak s organizací EFPSA.

www.psychocas.cz

Facebook: Psychočas

Instagram: psycho_cas

Filozofická
fakulta

Univerzita Palackého
v Olomouci

KATEDRA
PSYCHOLOGIE

Doktorát

z klinické a pedagogické psychologie

***Vždycky vás bavila psychologie, ale nikdy
jste neměli prostor věnovat se jí pořádně?***

Katedra psychologie Univerzity Palackého v Olomouci
nově nabízí Ph.D. studium pro zájemce i z jiných
než psychologických oborů.

Kdo se může přihlásit na Ph.D. z psychologie?

Všichni absolventi s ukončeným druhým stupněm
vysokoškolského vzdělání (Mgr., Ing., apod.).

Jak probíhá studium?

Doktorát můžete studovat v denní i kombinované formě. Standardní doba
studia je 4 roky. Během nich studenti realizují výzkumný projekt, pracují
na disertační práci (dle jimi zvoleného tématu) a získávají kredity za
absolvování povinných a volitelných předmětů.

Podrobné informace ke studiu, přijímacímu řízení a životě
na Katedře psychologie najdete na adrese

www.phdpsych.upol.cz

<https://psych.upol.cz/studentum/studium/phd-studium/>

Filozofická
fakulta
Univerzita Palackého
v Olomouci

KATEDRA PSYCHOLOGIE

Doktorské studium

PSYCHOLOGIE PRÁCE A ORGANIZACE
DOPRAVNÍ PSYCHOLOGIE

Skvělá příležitost pro psychology i ne-psychology

Málo memorování, hodně praxe

Naším cílem není vychovat roboty na odřikání textu, ale špičkové odborníky na aktuální a společensky důležitá témata z oblasti psychologie práce a organizace a dopravní psychologie. Studovat Ph.D. v jedné z těchto oblastí znamená mít zázemí vysoce prestižního vědeckého pracoviště Katedry psychologie FF UP, pracovat v týmu s nejlepšími odborníky a učit se od nich na reálných projektech.

Skvělá příležitost pro ne-psychology

Psychologie je jedním z nejlukrativnějších oborů současnosti. Studovat Ph.D. na Katedře psychologie je úžasná příležitost pro všechny s ukončeným druhým stupněm VŠ vzdělání (Mgr., Ing. apod.). Díky studiu se naučíte rozumět „člověku“ a vztahům, kde je člověk důležitým faktorem (práce, doprava). Předchozí studium psychologie není vyžadováno.

Obvyklá doba studia je 4 roky

Studijní program Doktorské studium v oblasti psychologii práce, organizace a dopravy je složen ze dvou směrů, prvním je psychologie práce a organizace a druhým psychologie dopravy. Je pouze na vás, ve kterém směru se v rámci studia budete chtít profilovat a prohlubovat vaše znalosti. První rok studia je stejný pro oba dva směry (společný obecný základ; např. projektové řízení, diagnostika), v druhém roce studia si zvolíte, který směr chcete studovat, a nadále se profilujete pouze v jednom z oborů (tedy buď v psychologii práce a organizace, nebo v psychologii dopravy).

Nový obor přinese nové odborníky

Ph.D. v oblasti psychologie práce, organizace a dopravy je nově otevřený obor. Využijte příležitost být mezi prvními, kdo se v této oblasti stanou největšími odborníky v České republice. Studovat můžete v denní i kombinované formě, v českém i anglickém jazyce.

www.phd.psych.upol.cz

<https://psych.upol.cz/studentum/studium/phd-studium/>

PROGRAM KONFERENCE

PONDĚLÍ 26. 1. 2026

KONFERENCE KVALITATIVNÍ VÝZKUM VE VĚDÁCH O ČLOVĚKU

8:00—17:00 Začátek registrace účastníků konference předsálí 1. patro
(registrace možná po celou dobu konání konference)

9:00—9:15 **KAPLE**
Slavnostní zahájení konference

09:15—10:15 **KAPLE**
Zvaná přednáška
moderuje Růžičková, L. T.

Lucie Jarkovská, Martina Nosková
**Zkušenosti z první ruky při výuce výzkumné metodologie
aneb Journaling v metodologickém kurzu**

10:15—10:30 Přestávka

10:30—12:00 **KAPLE**
Symposium I.
Narativy války, války narativů
moderuje Charvát, M.

Eva Klusová, Jindřich Karásek
**Eroze důvěry a importovaný strach: Mechanismus
radikalizace v českém digitálním prostoru**

Iva Poláčková Šolcová, Vladimír Chrz, Eva Dubovská,
Eva Klusová, Holý, Karásek, Mlejnková
Humor jako narativní zbraň v českém kontextu

Eva Dubovská, Lucie Klůzová Kráčmarová
Nedaleko válka: proč to začalo a jak to dopadne?
Obsahová analýza mikropříběhů

Vladimír Chrz
Válka narativů: Analýza zdrojů a forem přesvědčivosti

PŘEDSÁLÍ 1. PATRO
POSTEROVÁ SEKCE

Pavel Borovička
Kde končí náročná terapie a začíná poškození klienta?
Hledání definice bezpečnostního incidentu pro systémy hlášení

Veronika Chlebcová

Prejavy vďačnosti u odliečených pacientok s rakovinou prsníka

Mária Giertlová, Marta Góna

Kvalitatívna analýza – Identifikované spúšťače ochorenia tetanický syndróm

Lucia Kováčová, Lucia Mýtna Kureková

Institutional barriers in the access to employment: The perspectives of African women migrants in Slovakia

Laura Kováčsová

Na prahu domova: Prekarita a bývanie v prostredí komerčných ubytovní v Bratislave

Miroslava Lemešová, Katarína Minarovičová, Eva Karasová

„Prečo toto máme robiť?“ Reflexia využitia kvalitatívneho prístupu v tradične kvantitatívnom prostredí

Ivan Lukšík, Dominika Kováčsová, Nela Kováčová;

Spomínanie je náročné ale sebatransformujúce – fenomenologická analýza mimoriadneho zážitku zo vzdelávania

Katarína Matejová

Skúsenosti psychológov a psychologičiek s realizovaním psychologickkej starostlivosti prostredníctvom walk-and-talk

Peter Matejovie, Martina Tomagová

„Človek sa dlho pohráva myšlienkou či zostať alebo odísť“: sestrami vnímané dôvody pre zotrvanie alebo odchod z domova sociálnych služieb

Terezie Neradilová, Hana Sotáková

Pozície výzkumníka a etické aspekty interpretatívnej fenomenologické analýzy

Lucia Podolinská, Juraj Čáp

Od idiografie k multiperspektívnej analýze: interpretatívna fenomenologická analýza v kontexte dôstojnosti

Michaela Škvarová

What do people do to get into and maintain their flow?

Alexandra Šurinová, Radomír Masaryk

Očkovanie detí v postpandemickom kontexte: ako rodičia interpretujú vakcínu MMR

Ľubomíra Záhradníková

Hudobná obeť alebo Majestáť fagotu

12:00 – 13:15

Obедová pauza

13:15 – 14:45

KAPLE

Zvaná přednáška 60 minut
moderuje Gergely, O.

Tereza Faladová

**Kyberprostor & Umělá inteligence: Nové trendy,
nové hrozby, nové šance**

PĚTIMINUTOVÉ TEASERY:

Lucia Kupkovičová, Andrea Madarasová Gecková,
Zuzana Dankulincová Veselská

**Obavy o bezpečnost pacientov: Skúsenosti zdravotníkov
a zdravotníčok v slovenských nemocniciach**

Marek Malůš

Darkness Therapy Foundation

Katarína Minarovičová, Miroslava Lemešová, Eva Karasová
**Internacionalizácia vysokoškolského vzdelávania
a well-being zahraničných študentiek a študentov
na vybraných slovenských univerzitách**

Lucia Molnár Satinská

Maďarčina v Bratislave

Tatiana Zbořilová

**Hlas tela, hlas duše: Hudba ako nástroj vnútornej
komunikácie a psychologickej sebareflexie**

VELKÁ POSLUCHÁRNA 3.38

Blok přednášek
moderuje Kňážek, G.

Martin Jáč

**Hodnocení kvality školní výuky přírodopisu a biologie: na cestě
od didaktických formalismů ke zúčastněnému poznávání**

Zuzana Timčíková

Medzi mapovaním a skúsenosťou: metodologické výzvy

Karolína Zlámalová, Ingrid Procházková, Zuzana Vařejková,
Soňa Nantlová, Jakub Havlíček

**Od zkušenosti k systému: Jak využíváme kvalitativní data
pro rozvoj kvality výuky na Masarykově univerzitě**

MALÁ POSLUCHÁRNA 3.37

Workshop

Aleš Neusar, Radomír Masaryk

Poslední workshop o psaní

14:45—15:00 Přestávka

15:00—16:30 **KAPLE**

Symposium II.

Matky, otcovia a ukrajinské odídenky: rôzorodé tváre jednorodičovských rodín
moderuje Gergely, O.

Miroslav Popper, Zuzana Očenášová

„Neviem, aké mám plány“: Liminálna pozícia ukrajinských matiek na Slovensku

Zuzana Očenášová, Miroslav Popper

Tajná zraniteľnosť matiek jednorodičiek

Magda Petrjánošová

Ako sa žije otcom – jednorodičom?

VELKÁ POSLUCHÁRNA 3.38

Blok prednášiek

moderuje Charvát, M.

Jaroslava Rusinková

Od etnolingvistického k egolingvistickému výskumu Rusínov na Slovensku

Roman Soóky

Existuje neutrálny jazyk? Egolingvistický pohľad na komunikáciu

Kateřina Krásová

Člověk na Měsíci. Analýza rozhlasového vysílání k události přistání na Měsíci

15:00—16:30 Přestávka

16:45—17:45 **KAPLE**

blok 60

moderuje Kňážek, G.

Květa Kala, Martin Dolejš

Žitá zkušenost v barvách: Obraz jako most k důvěře a sdílení vnitřního světa žen s depresí a úzkostí

Aleš Neusar

**Dialektika deprese z prvních rukou:
multiperspektivní kvalitativní sonda**

VELKÁ POSLUCHÁRNA 3.38

blok 60

moderuje Gergely, O.

Veronika Hein, Petra Kmoníčková, Filip Švácha, Marek Urban

**Paradoxy učení se s AI: jak studující přemýšlejí o tom,
kdy AI použít a kdy ji raději odložit**

Eliška Hlaváčková

Iluze socializace: Negativní dopady využívání sociálních chatbotů

MALÁ POSLUCHÁRNA 3.37

Workshop 60

Marek Pour

**Kvalitativní metody v evaluacích a aplikovaném výzkumu:
mezi srozumitelností a analytickou užitečností**

Od 19:00 SPOLEČENSKÝ VEČER konference (restaurace Fontána)

ÚTERÝ 27. 1. 2026

KONFERENCE KVALITATIVNÍ VÝZKUM VE VĚDÁCH O ČLOVĚKU

- 08:00—12:00 Registrace účastníků konference
(registrace možná oba dny, po celou dobu konání konference)
Eva Aigelová
- 09:00—10:30 **KAPLE**
Zvaná přednáška
moderuje Růžičková, L. T.
- Kristýna Anna Černíková
Naslouchat zranitelnosti: Jak dělat kvalitativní výzkum s lidmi, kteří prožívají nemoc
- Jan Krása
Analýza výstavby narativní reprezentace
- VELKÁ POSLUCHÁRNA 3.38**
Blok přednášek
moderuje Charvát, M.
- Štefánia Sokolová, Martin Fico
Stepping stone to the West: The Instrumental School Adaptation of Children with a Migrant Background in Czechia
- Radek Vorlíček
Etnografie školy v kontextu segregace: role výzkumníka a etická dilemata
- Mária Ďurkovská, Michal Kentoš, Marcel Martončík, Alexander Loziak, Miroslava Bozogánová, Lucia Heldáková
Od preťaženia k zvládaniu: analýza pracovných požiadaviek a zdrojov učiteľov v marginalizovaných rómskych komunitách
- MALÁ POSLUCHÁRNA 3.37**
Worskhop
- Kateřina Machovcová, Eva Dubovská
Co dělá analýza s daty? Praktické srovnání různých přístupů ke kvalitativnímu kódování
- 10:30—10:45 Přestávka
- 10:45—12:15 **KAPLE**
Zvaná přednáška
moderuje Růžičková, L.T.

Ivana Lessner Lištiaková

Participatívny prístup a spolupráca v kvalitatívnom výskume

VELKÁ POSLUCHÁRNA 3.38

Blok přednášek

moderuje Gergely, O.

Zuzana Michalove, Mária Bačíkova-Šlěšková

Pohľad slovenských rodičov na nadmerné rodičovstvo

Katarína Csonková, Lucia Bosáková, Jaroslava Kopčáková,
Zuzana Dankulinová Veselská

**Skúsenosti rodičov dospelých s poskytovaním starostlivosti
v oblasti duševného zdravia: Kvalitatívna naratívna štúdia**

Ľubica Pamulová, Zuzana Dankulinová,

Daniela Husárová, Lucia Bosáková

**Skúsenosti dospelých s poskytovaním starostlivosti
v oblasti duševného zdravia: Kvalitatívna naratívna štúdia**

MALÁ POSLUCHÁRNA 3.37

Blok přednášek

moderuje Sitařová, P.

Szergej Cápec, Gabriella Cápec

**Adaptace techniky RTM Protocol (rekonsolidace traumatické
paměti) pro děti a dospívající traumatizovaných válek**

Martina Váhalová

**Bezpečí, smysl a spiritualita jako aspekty ve výzkumu starších
dospělých a seniorů bez domova užívajících návykové látky**

Jan Drahoňovský

**Najít si své místo v síti: Fluidní role a sociální adaptace
v českém vězení**

12:15—12:30

Přestávka

12:30—13:30

KAPLE

Blok přednášek

moderuje Růžičková, L.T.

Lucie Klůzová Kráčmarová, Kristýna Anna Černíková

**I lékaři potřebují dobrý konec:
kvalitativní analýza informačních a podpůrných potřeb
praktických lékařů při poskytování paliativní péče**

Lenka Terezie Růžičková, Roman Procházka
**Opakování matka terapeutické moudrosti,
aneb předávání nepřenositelné zkušenosti**

VELKÁ POSLUCHÁRNA 3.38

Blok přednášek
moderuje: Sitařová, P.

Alexandra Moran

**Regulácia platformovej práce:
Digitálny sexbiznis ako súčasť výskumu a politik**

Martina Böhmová, Martin Fico

**3 školy: 3 podoby sexuální výchovy
v digitálním věku (mnohopřípadová studie)**

13:30—14:00 Ukončení konference a poděkování

Organizační a programový výbor si vyhrazuje právo na případné změny v programu.
Za název příspěvku odpovídá autor příspěvku.

AOTACE ÚSTNÍ PŘÍSPĚVKY

(ŘAZENO ABECEDNĚ)

ADAPTACE TECHNIKY RTM PROTOCOL (REKONSOLIDACE TRAUMATICKÉ PAMĚTI) PRO DĚTI A DOSPÍVAJÍCÍ TRAUMATIZOVANÝCH VÁLKOU

Szergej Cápec, Gabriella Cápec

Institut sociálního zdraví na UP v Olomouci (OUSHI)

Válka způsobila vysokou míru psychické traumatizace ukrajinských dětí, které potřebují účinnou pomoc. Náš příspěvek popisuje proces adaptace RTM Protocol pro zpracování těžkých psychotraumat a analyzuje klíčový vliv techniky „Přerušení stavu“ pro děti. Protokol RTM pro dospělé byl přizpůsoben pro děti nahrazením verbálních instrukcí animovanými filmy a papírovými materiály. Během sezení děti pracují s traumatickou vzpomínkou v bezpečném fantazijním prostoru. Důležitým prvkem zpracování traumatických vzpomínek je technika „přerušení stavu“, pomocí které se děti při sebemenších projevech stresu přepnou na neutrální nebo pozitivní emoce pomocí přesného pokynu odborníka. Kvalitativní analýza se zaměřuje na neverbální reakce: úspěch práce se hodnotí jako kontrolované emoční reakce bez distresu.

Project DigiWELL, project „Research of Excellence on Digital Technologies and Wellbeing CZ.02. 01. 01/00/22_008/0004583“

AKO SA ŽIJE OTCOM – JEDNORODIČOM?

Magda Petrjánošová

Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV v.v.i.

Na Slovensku je takmer štvrtina rodín s deťmi jednorodičovských a z nich 14 % vedú muži (vrátane otcov detí v striedavej starostlivosti). Ešte prebiehajúci výskum skúsenosti takýchto otcov – jednorodičov je založený na pološtruktúrovaných interview (N = 10), v ktorých sa zameriavame na viaceré dimenzie otcovstva, ale tu sa sústredíme hlavne na ich fyzický a psychický wellbeing. Empirický materiál analyzujeme pomocou reflexívnej tematickej analýzy (RTA). Predbežné zistenia naznačujú, že skúsenosti single otcov do veľkej miery ovplyvňujú pretrvávajúce rodové normy. Muži majú tendenciu uprednostňovať praktické povinnosti pred vlastným fyzickým a psychickým wellbeingom, pričom len zriedkavo vyhľadávajú odbornú pomoc, alebo preventívnu starostlivosť.

APVV-23-0102 RAWSP – Reziliencia, aktérstvo a well-being jednorodičovských rodín na Slovensku

ANALÝZA VÝSTAVBY NARATIVNÍ REPREZENTACE

Jan Krása

PED MUNI

Jak se utváří reprezentace narativního materiálu? K zodpovězení této otázky byl uskutečněn experiment, jehož se účastnilo 40 respondentů ve věku devíti let. Ti byli náhodně rozděleni do dvou skupin. Jedna skupina vyslechla popis děje (respondenti tvořili narativní reprezentaci). Druhá skupina vyslechla popis obrazu (tvorba prostorové reprezentace). Všichni respondenti třikrát vyslechli a třikrát opakovali jeden text.

Zaznamenaná opakování byla analyzována dvěma postupy. První postup sledoval vývoj počtu textových jednotek (story units) během trojího opakování. Druhý postup

sledoval vývoj kvality opakovaných textových jednotek. Obsahem příspěvku je popis výsledků a srovnání výstavby narativní a prostorové reprezentace.

BEZPEČÍ, SMYSL A SPIRITUALITA JAKO ASPEKTY VE VÝZKUMU STARŠÍCH DOSPĚLÝCH A SENIORŮ BEZ DOMOVA UŽÍVAJÍCÍCH NÁVYKOVÉ LÁTKY

Martina Váhalová

Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy

Východiska: Bezpečí, smysl a spiritualita se mění s věkem a zkušenostmi a ovlivňují životní spokojenost. U starších dospělých a seniorů bez domova s anamnézou užívání návykových látek ovlivňují prožívání sebe sama, vztahy a vztah ke společnosti. **Cíle:** Reflexe kvalitativního výzkumu zaměřeného na vnímání bezpečí, spirituality a smyslu života a identifikace výzev práce s těmito tématy v nízkoprahových a terénních službách. **Metody:** Polostrukturované rozhovory s cílovou skupinou a tematická a reflexivní analýza dat. **Výsledky:** Studie ukazuje možnosti a výzvy zkoumání existenciálních témat, často spojených s denním přežíváním, a reflektuje vztah výzkumníka a účastníka. **Závěry:** Existenciální témata poskytují významné zdroje pro práci s klienty a porozumění zvládacím strategiím, vyžadují opatrnost
COOPERATIO UK

ČLOVĚK NA MĚSÍCI. ANALÝZA ROZHLASOVÉHO VYSÍLÁNÍ K UDÁLOSTI PŘISTÁNÍ NA MĚSÍCI

Kateřina Krásová

Katedra komunikace CMTF UP

Poválečný vývoj je důležitým obdobím pro československou společnost, které není uzavřené a oddělené od současnosti. Příspěvek se chce proto zaměřit na rozhlasová vysílání Rádia Svobodná Evropa a Československého rozhlasu, jejich konfrontační charakter a použité persvazivní strategie. Jednou z oblastí, kde se soupeření v rámci studené války projevilo nejvíce, bylo dobývání kosmu. Výzkum zahrnuje kvalitativní analýzu (konkrétně diskurzivně-historický přístup, Ruth Wodak – Martin Reisigl), mediálních sdělení a jejich důslednou interpretaci. Tyto analýzy nelze spolehlivě interpretovat bez zohlednění dobového kontextu či znalosti dominantní ideologie obou stran. Analýza zároveň zohlední korpusově založený přístup (Gerlinda Mautner) pro větší validitu výsledků.

DIALEKTIKA DEPRESE Z PRVNÍCH RUKOU: MULTIPERSPEKTIVNÍ KVALITATIVNÍ SONDA

Aleš Neusar

Katedra psychologie, Filozofická fakulta, Ostravská univerzita

Deprese není zkušenost jednoho subjektu, ale dialektický prostor. V něm se často rodí reality vzájemně se doplňující nebo přímo si odporující – přesto jsou ale všechny fenomenologicky pravdivé. Zkušenost deprese může být současně hrdinným utrpením pro člověka s depresí, frustrující pasivitou pro jeho partnerku, normálním fungováním táty

z pohledu dcery, obranným mechanismem před realitou z pohledu psychoterapeuta, důsledkem neléčeného ADHD spojeného s úzkostnou poruchou pohledem psychiatra, znakem slabosti či manipulace z pohledu společnosti, nebo spirituálním deficitem podle komplementárních přístupů. Příspěvek vychází ze všech zmíněných perspektiv. V centru stojí autoetnografická kazuistika, v níž se mnohá dialektická napětí protínají v jedné žité zkušenosti – autorově vlastní depresi sledované zároveň zevnitř (jako prožívající subjekt) i zvenčí (jako terapeut či výzkumník zkoumající sebe sama) i úplně externíma očima (blízkých lidí, profesionálů či společnosti, ve které autor žije). Každá z těchto perspektiv je navíc doplňována dalšími hlasy pro vytvoření heterogenního multivokálního sdělení. Cílem je hlubší pochopení depresivního pole z pohledu všech hlavních aktérů, snaha o určitou syntézu při zachování unikátnosti každé perspektivy, a také pokus o vytvoření integrativní mapy depresivního pole. Tato mapa prohlubuje pochopení, co se děje v depresivním poli, ale také může naznačovat možné cesty k uzdravě.

EROZE DŮVĚRY A IMPORTOVANÝ STRACH: MECHANISMUS RADIKALIZACE V ČESKÉM DIGITÁLNÍM PROSTORU

Eva Klusová, Jindřich Karásek

Psychologický ústav AV ČR

Přednáška analyzuje současnou dynamiku českých radikalizujících se narativních „clusterů“, které prostřednictvím hybridních narativů systematicky podkopávají stabilitu demokratických institucí. Příspěvek se zaměřuje na proces „přelévání“ témat, kdy tyto komunity efektivně využívají odkaz pandemie COVID-19 k legitimizaci ruské agrese a delegitimizaci ukrajinské státnosti. Geopolitická inverze: Interpretace ruské agrese jako „sebeobranu proti NATO“ a vykreslování západních struktur jako agresora. Institucionální delegitimizace: Strategické útoky na českou vládu, armádu (narativ o nucených odvodech) a EU s cílem vytvořit obraz loutkového režimu. Kontinuita dezinformace: Propojení nedůvěry v medicínské autority (mRNA toxiny) s nedůvěrou v bezpečnostní politiku státu.

Mediated Society (MEDIS:ON) CZ.02. 01. 01/00/23_025/0008713

ETNOGRAFIE ŠKOLY V KONTEXTU SEGREGACE: ROLE VÝZKUMNÍKA A ETICKÁ DILEMATA

Radek Vorlíček

Univerzita Komenského v Bratislave

Příspěvek se zabývá etnografickým výzkumem na základních školách v blízkosti romských osad na východním Slovensku, kde prostředí sociální nerovnosti a chudoby formuje vztahy ve škole i průběh výzkumu. Pozornost je věnována etickým otázkám, mocenským asymetriím a proměnlivé roli výzkumníka při studiu školního prostředí, dětí a zranitelných skupin. Na základě dlouhodobého pozorování a neformálních rozhovorů jsou reflektována dilemata mezi distancí výzkumníka a jeho angažovaností i otázky navazování důvěry v prostředí zvýšené opatrnosti, nejistoty a zranitelnosti. Ukazuje se, že takový výzkum staví badatele do eticky náročných a někdy ambivalentních pozic a zároveň otevírá prostor pro zviditelňování marginalizovaných hlasů a debatu o kvalitním vzdělávání v kontextu segregace.

EXISTUJE NEUTRÁLNY JAZYK? EGOLINGVISTICKÝ POHĽAD NA KOMUNIKÁCIU

Roman Soóky

Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV

Existuje vôbec neutrálny jazyk? Môže komunikácia sprostredkovať „čistý“ význam bez postoja, perspektívy či hodnotového ukotvenia hovoriaceho? Príspevok vychádza z ekologickej psychológie a egolingvistiky a spochybňuje predstavu neutrality jazyka ako empiricky udržateľnej vlastnosti komunikácie. Argumentuje, že každý jazykový prejav je situovaný v konkrétnych praktikách a perspektívach hovoriaceho. Neutralita sa preto javí skôr ako analytický ideál (a slepá ulička tradičného jazykovedného uvažovania) než ako reálna komunikačná prax. Ego lingvistický prístup umožňuje presunúť pozornosť od objektivizovaného modelu jazyka, ktorým sa „iba“ referuje o svete, k porozumeniu toho, čo robíme, keď komunikujeme.

APVV č. VV-MVP-24-0243 Úloha identity v procese jazykovej emergencie

HODNOCENÍ KVALITY ŠKOLNÍ VÝUKY PŘÍRODOPISU A BIOLOGIE: NA CESTĚ OD DIDAKTICKÝCH FORMALISMŮ KE ZÚČASTNĚNÉMU POZNÁVÁNÍ

Martin Jáč

Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta, Katedra biologie

Kvalita výuky (nejen) přírodopisu a biologie na základních a středních školách je mimo jiné významným způsobem podmíněna kvalitou obsahové transformace. Příspěvek bude v tomto kontextu zaměřen na hodnocení kvality výuky přírodopisu a biologie s využitím kvalitativní metodiky 3A (anotace – analýza – alterace) a didaktických kazuistik, které jsou hlavním výstupem tohoto obsahově zaměřeného výzkumného přístupu. V rámci vícepřípadové studie bylo analyzováno celkem 20 didaktických kazuistik výuky přírodopisu a biologie. S využitím konkrétních transkriptů z výuky a konceptových diagramů budou představeny didaktické formalismy (např. odcizené, utajené či zavádějící poznávání), které byly ve výuce identifikovány, a dále příklady zúčastněného poznávání s vysokou mírou kognitivní aktivizace žáků.

Prvotní metaanalýza didaktických kazuistik byla zpracována v rámci projektu CZ.02. 3. 68/0.0/0.0/16_011/0000660.

HUMOR JAKO NARATIVNÍ ZBRAŇ V ČESKÉM KONTEXTU

Iva Poláčková Šolcová, Vladimír Chrz, Eva Dubovská, Eva Klusová,

Holý, Karásek, Mlejnková

PSU AV ČR

V českém informačním prostředí má humor mimořádnou psychologickou účinnost danou jeho historickou funkcí adaptačního mechanismu v podmínkách dlouho-

době omezené důvěry k autoritám. V rámci narativního konfliktu se humor uplatňuje jako nepřímá zbraň: prostřednictvím ironie, satiry a memetické zkratky snižuje vnímanou závažnost témat, oslabuje ostražitost publika a posouvá zpracování sdělení z analytické roviny do afektivní a heuristické. Výzkumy politické komunikace a emoční psychologie ukazují, že humor zvyšuje sálavost obsahu a jeho sociální šíření, zároveň však normalizuje cynickou distanci a relativizaci pravdy, aniž by generoval explicitní odpor. V českém kontextu tak humor nefunguje primárně jako otevřený nástroj přesvědčování, ale jako tichý mechanismus eroze významu. Mediated Society (MEDIS:ON) CZ.02. 01. 01/00/23_025/0008713.

I LÉKAŘI POTŘEBUJÍ DOBRÝ KONEC: KVALITATIVNÍ ANALÝZA INFORMAČNÍCH A PODPŮRNÝCH POTŘEB PRAKTICKÝCH LÉKAŘŮ PŘI POSKYTOVÁNÍ PALIATIVNÍ PÉČE

Lucie Klůzová Kráčmarová, Kristýna Anna Černíková

PSÚ AV ČR

Role praktických lékařů je pro komunitní paliativní péči klíčová, přesto v ČR chybělo vzdělávání reflektující odborné, emoční i existenciální nároky této péče. Při přípravě vzdělávacího programu Paliativní praktici (NF Abakus) bylo zjišťováno, jaké reálné situace jsou lékaři (n=134) vnímány jako nejnáročnější. Prostřednictvím reflexivní tematické analýzy jsme identifikovali, že vedle odborných témat dominují pocity nejistoty, izolace, frustrace z diskontinuity péče a související potřeba podpory, ať už profesní, systémové či digitalizované. Ústředním motivem je snaha o „dobrý konec“, který dává práci smysl, chrání před vyhořením a posiluje profesní identitu. Diskutujeme potenciál integrace AI nástrojů, supervize a sebepečce do vzdělávání pro zvýšení kompetencí i posílení odolnosti lékařů.

Zprostředkovaná společnost (MEDIS:ON): CZ.02. 01. 01/00/23_025/0008713

ILUZE SOCIALIZACE: NEGATIVNÍ DOPADY VYUŽÍVÁNÍ SOCIÁLNÍCH CHATBOTŮ

Eliška Hlaváčková

Psychologický ústav, Filozofická fakulta, Masarykova univerzita

Exploratorní studie se zabývá tématem fungování vztahů mezi lidmi a sociálními chatboty s bližším zaměřením na vyplývající negativní dopady. Byly provedeny polostrukturované rozhovory s vysokoškolskými studenty (n=3), kteří mají zkušenost s používáním sociálních chatbotů. Pomocí interpretativní fenomenologické analýzy bylo zjištěno, že participantů začali používat chatboty v době sociální izolace. Chatboti poskytovali participantům bezpečné a plně kontrolovatelné prostředí, ve kterém mohli prožívat svůj vysněný život bez potřeby podřizovat se sociálním normám. Tuto moderní technologii tak vnímali jako přívětivější alternativu k běžným mezilidským vztahům. To vedlo ke ztrátě zájmu o reálný svět, nadužívání chatbotů a většímu pocitu odcizení od ostatních.

KYBERPROSTOR & UMĚLÁ INTELIGENCE: NOVÉ TRENDY, NOVÉ HROZBY, NOVÉ ŠANCE

Mgr. Tereza Faladová

Ministerstvo vnitra

Umělá inteligence mění digitální svět rychleji, než stíháme klikat. Pomáhá nám – ale i útočníkům. Jaké nové triky přináší do phishingu, jak vznikají deepfaky, které už nerozoznáváme od reality, a jak může AI chránit naši bezpečnost místo toho, aby ji ohrožovala?

V příspěvku se podíváme na nejžhavější trendy z kyberprostoru: propojení AI s kyberzločinem, vývoj digitálních podvodů i nejnovější preventivní strategie, které fungují v praxi. Vysvětlíme nové pojmy, ukážeme příklady z reálných situací a nabídneme tipy, jak zůstat o krok napřed – protože bezpečnost online už dávno není jen o heslech, ale o pochopení světa, kde stroje začínají přemýšlet za nás.

MEDZI MAPOVÁNÍM A SKÚSENOŠTOU: METODOLOGICKÉ VÝZVY VÝSKUMU VZDELÁVANIA PUBLIKA

Zuzana Timčíková

Ústav divadelnej a filmovej vedy CVU SAV

Príspevok vychádza z výskumu zameraného na vzdelávacie aktivity v profesionálnom divadle na Slovensku, ktorý zahŕňa viacero čiastkových projektov: mapovanie a základnú kategorizáciu vzdelávacích programov naprieč slovenskými divadlami, detailnejší pohľad na konkrétny vzdelávací program v Divadle Jána Palárika v Trnave a postupné rozširovanie výskumného záujmu smerom k ich adresátom – samotnému publiku. Cieľom príspevku je zdieľať prebiehajúci výskumný proces, jeho limity a otvorené otázky, najmä vo vzťahu k metodologickému uchopeniu týchto projektov. Ťažiskom príspevku je jednak hľadanie vhodných metodologických prístupov v rámci kvalitatívneho výskumu a jednak otázka, ako do výskumu divadelného vzdelávania zmysluplne zahrnúť perspektívu publika, vrátane reflexie úskalí takéhoto prístupu.

NAJÍT SI SVÉ MÍSTO V SÍTI: FLUIDNÍ ROLE A SOCIÁLNÍ ADAPTACE V ČESKÉM VĚZENÍ

Jan Drahoňovský

Pedagogická fakulta, Univerzita Hradec Králové

Príspevok pojednáva o sociálnej adaptácii odsouzených. Zaměřuje se na proces začleňování do kolektivu s ohledem na vertikální i horizontální zařazení. Pro tento účel jsme uskutečnili terénní výzkum z pozice semi-insiderů v jedné mužské věznici s ostrahou v ČR. Data tvoří 15 nestrukturovaných interview s odsouzenými. Pro analýzu dat byla využita tematická analýza, přičemž jsme aplikovali kategorie vycházející z teoretických modelů vězeňských subkultur. Výsledky ukazují, že se tradiční vertikální model sociálních tříd v našem případě nepotvrdil. Způsob začleňování je spíše fluidní, v závislosti na různých veličinách na straně odsouzeného, skupinách, jimiž prochází, i na anticipaci důsledků vlastního jednání. Na základě toho jsme zkonstruovali dvojrozměrný model sociálních rolí ve vězení.

NARATIVY VÁLKY A VÁLKY NARATIVŮ

Vladimír Chrz, Eva Dubovská

Psychologický ústav AV ČR

Symposium: Narativy války a války narativů

Vliv ve společnosti je v podstatné míře záležitosti prosazení přesvědčivého narativu. Proto se i válka stává podstatným způsobem válek narativů. Přičemž podstatným tématem této války narativů je válka samotná. Obsahem symposia jsou čtyři příspěvky:

- 1.) Eva Klusová: Eroze důvěry a importovaný strach: Mechanismus radikalizace v českém digitálním prostoru
- 2.) Iva Poláčková Šolcová: Humor jako narativní zbraň v českém kontextu
- 3.) Eva Dubovská, Lucie Klůzová Kráčmarová: Nedaleko válka: proč to začalo a jak to dopadne? Obsahová analýza mikropříběhů
- 4.) V. Chrz: Válka narativů: Analýza zdrojů a forem přesvědčivosti

OP JAK CORE-mind, CZ.02. 01. 01/00/23_025/0008715

NASLOUCHAT ZRANITELNOSTI: JAK DĚLAT KVALITATIVNÍ VÝZKUM S LIDMI, KTEŘÍ PROŽÍVAJÍ NEMOC

Kristýna Anna Černíková

Akademie věd

V kvalitativním výzkumu s lidmi prožívajícími nemoc zachycujeme křehké příběhy. Výzkumník se na chvíli stává součástí jejich příběhů, které mohou být bolestné, plné ztrát a nejistot, ale také naděje, proměny a nalezení smyslu.

Tato práce klade nároky na výzkumníka, na jeho poctivost, integritu i schopnost nést tato svědectví. Vyžaduje silně vyvinutou reflexivitu, vědomí vlastního postoje, vlivu na rozhovor i interpretaci, ale také ochotu přiznat si hranice poznání a pracovat s nejistotou. Znamená to pečlivě formulovat výzkumné cíle, zvolit odpovídající design, vědět, proč se ptáme právě tak, jak se ptáme (Braun & Clarke, 2021). Ale také vytvořit prostor důvěry, kde se může hlas účastníka bezpečně rozeznít.

Vztah k participantu je postaven na respektu. Nejde jen o sběr dat, ale o vzájemné setkání, v němž se výzkumník stává citlivým posluchačem. Respekt prostupuje každým výzkumným krokem, od prvního oslovení až po analýzu.

Citlivé naslouchání umožňuje zachytit hlubší významy. Nemoc není jen diagnóza, je to zkušenost se svým vlastním tělem, časem, nejistotou i péčí. Má své rytmy, ticho, metafory i nesdělitelné vrstvy. Právě vyprávění pomáhá lidem dát této zkušenosti smysl. V přednášce se podělím o zkušenosti s vedením rozhovorů v kontextu chronického a život ohrožujícího onemocnění, o využití otevřeného narativního rámce i podpůrných technik, které pomáhají přiblížit těžko sdělitelné. Zaměřím se také na reflexivní práci s daty na to, jak zůstat věrná vyprávění, a přitom hledat vzorce, významy a hlubší porozumění. Výzkum zkušenosti nemoci je totiž nejen epistemologický úkol, ale i morální odpovědnost. Braun, V., & Clarke, V. (2019). Reflecting on reflexive thematic analysis. *Qualitative Research in Sport, Exercise and Health*, 11(4), 589–597. <https://doi.org/10.1080/2159676X.2019.1628806>

NEDALEKÁ VÁLKA: PROČ TO ZAČLO A JAK TO DOPADNE? OBSAHOVÁ ANALÝZA MIKROPŘÍBĚHŮ

Eva Dubovská, Lucie Klůzová Kráčmarová

Psychologický ústav AVČR

Studie analyzuje porozumění české veřejnosti situaci na Ukrajině na základě otevřených otázek položených 1 212 respondentům v reprezentativním online panelu realizovaném agenturou Median. Data byla získána se zohledněním klíčových demografických charakteristik (pohlaví, věk, vzdělání, místo bydliště a region).

Příspěvek prezentuje výsledky obsahové analýzy zaměřené na hlavní tematické okruhy odpovědí, zejména vnímané příčiny konfliktu, očekávaný vývoj a osobní emoční reakce. Zvláštní pozornost je věnována tematické analýze podskupiny odpovědí vykazujících konspirační rysy. V závěru jsou diskutovány možnosti dalšího analytického postupu, především rozvoj systematictějšího kódování narativních kategorií. Zjištění jsou zasazena do kontextu teorií konspiračního myšlení.

CZ.02. 01. 01/00/23_025/0008713 a CZ.02. 01. 01/00/23_025/0008715

„NEVIEM, AKÉ MÁM PLÁNY“: LIMINÁLNA POZÍCIA UKRAJINSKÝCH MATIEK NA SLOVENSKU

Miroslav Popper, Zuzana Očenášová

Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV, v. v. i.

Po napadnutí Ukrajiny Ruskom utiekli mnohé ukrajinské matky s deťmi do okolitých krajín, vrátane Slovenska. Cieľom kvalitatívneho výskumu bolo zistiť, ako tieto matky rozmýšľajú o svojej budúcnosti. Tematická analýza rozhovorov s 15 participantkami ukázala, že sa nachádzajú v liminálnej situácii odídenkyn, v ktorej stratili domov na Ukrajine a ešte si nevytvorili nový. To vedie k neistote a vytvára rámec pre ich aktérstvo. Sú odkázané na pragmatické formy aktérstva, vyžadujúce nové a rýchle reakcie. V rámci identitného aktérstva sa pre nich s výnimkou materskej identity stali iné stratégie nepoužiteľné. Najviac je liminalitou ovplyvnené dlhodobé aktérstvo, keďže odídenky riešia dilemu medzi návratom na Ukrajinu a zotrvaním na Slovensku a nejasnosť situácie vedie k neplánovaniu budúcnosti.

APVV-23-0102

OD ETNOLINGVISTICKÉHO K EGOLINGVISTICKÉMU VÝSKUMU RUSÍNŮV NA SLOVENSKU

Jaroslava Rusinková

Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV, v. v. i.

Rusínčina na Slovensku je jedným z menšinových jazykov, ktorý vykazuje tendenciu zanikania. V r. 2015 bol realizovaný etnolingvistický výskum Rusínov, v ktorom sa na vybranej vzorke používateľstva rusínčiny sledovalo, aký vplyv mali jazykovopolitické zásahy v druhej polovici 20. storočia na jazykovú identitu menšiny. Tzv. jazykové biografie odkryli postoje k jazyku, ktorý sa v súčasnosti u Rusínov vníma ako nevýhoda. Uvedený výskum poukázal na potrebu skúmať súčasnú mladšiu generáciu Rusínov, ktorá sa vyznačuje vysokou mierou jazykovej asimilácie, ale zároveň rusínsku identitu

prejavuje aj inými spôsobmi. Ukazuje sa, že vo výskume je potrebné zaujať tzv. egolín-
gvistický prístup.

APVV č. VV-MVP-24-0243

OD PREŤAŽENIA K ZVLÁDANIU: ANALÝZA PRACOVNÝCH POŽIADAVIEK A ZDROJOV UČITEĽOV V MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNITÁCH

**Mária Ďurkovská, Michal Kentoš, Marcel Martončík, Alexander Loziak, Miroslava Bozo-
gáňová, Lucia Heldáková**

Spoločenskovedný ústav CSPV SAV, v.v.i.

Učiteľia pôsobiaci v marginalizovaných rómskych komunitách (MRK) čelia mimoriadne náročným pracovným podmienkam, no na Slovensku zostávajú výskumne málo re-
flektovaní. Príspevok prezentuje výsledky kvalitatívneho výskumu pracovných požia-
daviek a zdrojov učiteľov MRK. Výskumný súbor tvorilo 30 učiteľov. Reflexívna tema-
tická analýza rozhovorov ukázala, že kľúčovú priečnu rolu zohrávajú kultúrne rozdiely,
ktoré ovplyvňujú porozumenie školským pravidlám, komunikáciu a spoluprácu s ro-
dičmi. Požiadavky a zdroje sa pritom navzájom podmieňujú: rovnaké situácie môžu
 viesť k preťaženiu alebo byť zvládnuteľné v závislosti od dostupnej podpory. Výsledky
poukazujú na napätie medzi nárokmi prostredia a kapacitami učiteľov, ako aj na zdro-
je opory podporujúce ich profesijné fungovanie a well-being.

VEGA: 2/0067/23 – Wellbeing učiteľov marginalizovaných rómskych komunít

OD ZKUŠENOSTI K SYSTÉMU: JAK VYUŽÍVÁME KVALITATIVNÍ DATA PRO ROZVOJ KVALITY VÝUKY NA MASARYKOVĚ UNIVERZITĚ

Karolína Zlámalová, Ingrid Procházková, Zuzana

Vařejková, Soňa Nantlová, Jakub Havlíček

Masarykova univerzita

Masarykova univerzita rozvíjí systém péče o kvalitu výuky založený také na sběru
a analýze kvalitativních dat. Realizujeme skupinové i individuální rozhovory a focus
groups, jejichž cílem je porozumět zkušenostem, potřebám a výzvám spojeným s čin-
nostmi vyučujících i studujících. Získaná data analyzujeme a identifikujeme klíčové ob-
lasti v péči o kvalitu výuky. Na základě těchto zjištění nastavujeme systém zajišťování
a rozvoje kvality výuky. Cílem příspěvku je představit náš postup, ukázat příklady kon-
krétních zjištění a diskutovat, jak lze kvalitativní data využít jako nástroj řízení kvality
ve vzdělávání.

OP JAK KompasMUNI

OPAKOVÁNÍ MATKA TERAPEUTICKÉ MOUDROSTI, ANEB PŘEDÁVÁNÍ NEPŘENOSITELNÉ ZKUŠENOSTI

Lenka Terezie Růžičková, Roman Procházka

Katedra psychologie, Filozofická fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci

Vzdělávání psychoterapeutů je prostor, kde se střetávání generací stává nosným pilířem celého učícího procesu. Služebně starší terapeuti v roli výcvikových lektorů předávají nepřenositelné – žitou zkušenost. Klíčovým zdrojem učení a terapeutickou kompetencí je schopnost sebereflexe a reflexe vlastní praxe. Příspěvek představuje výzkumný design embedded multiple-case study, který tuto reflektivní dimenzi zachycuje pomocí repetitivních rozhovorů. Cílem je popis indikací intervencí v rámci asimilativní integrace. Po každém rozhovoru probíhá analýza, jejíž závěry jsou následně přinášeny zpět týmž terapeutům ve druhé vlně rozhovorů. Po další analýze navazuje fokusní skupina zaměřená na integrativní model intervencí. Žitá zkušenost se stává reflektovaným a přenositelným zdrojem učení pro praxi.

IGA_FF_2024_017

PARADOXY UČENÍ SE S AI: JAK STUDUJÍCÍ PŘEMÝŠLEJÍ O TOM, KDY AI POUŽÍT A KDY JI RADĚJI ODLOŽIT

Veronika Hein, Petra Kmoníčková, Filip Švácha, Marek Urban

Psychologický ústav Akademie věd České republiky

Studující na vysokých školách dnes často používají nástroje umělé inteligence jako podporu při učení. Přesto stále víme málo o tom, jak chápou podněty, které je k využívání AI vedou. V naší studii jsme vedli hloubkové rozhovory s 54 studujícími a ukázalo se, že rozhodování o použití AI souvisí hlavně s jejich vnímanou důležitostí úkolu. Úkoly, které považují za málo významné, mají tendenci přenechávat AI. U úkolů, kde chtějí zachovat vlastní myšlení nebo potřebují mít jistotu, že tématu skutečně rozumějí, se na AI naopak nespolehají. Jejich rozhodování ovlivňují i negativní zkušenosti s AI a obavy z etických nebo environmentálních dopadů. Přesto AI při učení většina studujících běžně využívá, i když mají smíšené pocity. Implikace naší studie pro výzkum generativní AI budou diskutovány.

The work on this paper was supported by the Czech Science Foundation (GAČR), project No. 24-11515S.

PARTICIPATÍVNY PRÍSTUP A SPOLUTVORBA V KVALITATÍVNOM VÝSKUME

Ivana Lessner Lištiaková

University of Suffolk

Významný prínos kvalitatívneho výskumu tkvie v možnostiach skúmať oblasti života, kultúry, zdravia a spoločnosti, ktorých poznanie bolo doposiaľ limitované či neodhalené. Dôvodom často býva, že daná skupina ľudí, ktorá disponuje relevantnou skúsenosťou, je v spoločnosti marginalizovaná, zabudnutá alebo skrytá. Kvalitatívny výskum umožňuje zvýrazniť autentické hlasy tých, ktorí by boli inak prehliadaní. Z hľadiska interpretatívnej výskumnej paradigmy je zodpovednosťou výskumníkov presunúť ori-

entáciu z výskum „o“ niekom alebo „na“ niekom, smerom k výskumu „s“ ľuďmi a „pre“ ľudí, ktorých sa téma týka. Participant sa tak stávajú partnermi vo výskume a zapájajú sa v rozličnej miere a rozličnými spôsobmi. Môžu ovplyvňovať dizajn výskumu, jeho metódy, ale aj výskumné otázky, spôsob interpretácie a prezentácie zistení. Kreatívne metódy ponúkajú ideálny spôsob implementácie participatívneho výskumu a umožňujú spoluprácu výskumu, jeho cieľov a výsledkov. Spolupráca mení tradičné hierarchické usporiadanie výskumu a prenáša moc, ale aj spoluzodpovednosť do rúk komunit. Príspevok ponúka náhľad do výskumného dizajnu štúdií z University of Suffolk zameraných na spoluprácu online pedagogických materiálov, do ktorej bola zapojená komunita vysokoškolských študentov, knihovníkov, IT dizajnérov a pedagógov. Spoločne navrhli a zrealizovali výskum pedagogických princípov, facilitátorov a bariér online vzdelávania a tiež kolektívnu auto-etnografickú štúdiu zameranú na konceptualizáciu spolupráce ako formy pedagogickej a výskumnej činnosti.

POHĽAD SLOVENSKÝCH RODIČOV NA NADMERNÉ RODIČOVSTVO

Zuzana Michalove, Mária Bačíkova-Šléšková

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Katedra psychológie

Štúdia skúma, ako rodičia rozumejú pojmu nadmerné rodičovstvo a aké poznatky o ňom majú. Polo-štruktúrované rozhovory s 20 slovenskými rodičmi adolescentov (90 % žien, priemerný vek = 43,9) boli analyzované pomocou reflexívnej tematickej analýzy. Výsledky ukazujú, že rodičia síce vnímajú riziká nadmerného rodičovstva, no často ich ospravedlňujú nedostatočným uvedomovaním si dôsledkov. Kým akademické formy sú známe, jemnejšie prejavy ako sledovanie mobilu či zasahovanie do vzťahov zostávajú prehliadané. Hranica medzi rodičovstvom a nadmerným rodičovstvom sa javí ako nejasná a závislá od kontextu.

EU NextGenerationEU, No. 09I03-03-V05-00008

REGULÁCIA PLATFORMOVEJ PRÁCE: DIGITÁLNY SEXBIZNIS AKO SÚČASŤ VÝSKUMU A POLITÍK

Alexandra Moran

Sociologický ústav, Slovenská akadémia vied

Dizertačný projekt skúma digitálnu sexuálnu prácu, predovšetkým tvorbu erotického obsahu prostredníctvom platforiem akou je napríklad OnlyFans, ako typ platformovej práce. Cieľom výskumného projektu je identifikovať problémy pracujúcich v digitálnom sexbiznise, zmapovať právny rámec a jeho vplyv na autonómiu a pracovné podmienky a preskúmať mocenskú dynamiku vo vzťahu medzi aktérmi (pracujúcimi, platformami, štátom alebo aj agentúrami). Projekt je založený na kvalitatívnych metódach: pološtruktúrovaných rozhovoroch s pracujúcimi v digitálnom sexbiznise, expertných rozhovoroch a analýze dokumentov. Práca prispieva k rastúcemu množstvu výskumov, ktoré zasadzujú digitálnu sexuálnu prácu do rámca platformovej práce s cieľom obohatiť porozumenie jej kľúčových konceptov, vrátane autonómie.

APVV-23-0492

SKÚSENOSTI RODIČOV DOSPIEVAJÚCICH S POSKYTOVANÍM STAROSTLIVOSTI V OBLASTI DUŠEVNÉHO ZDRAVIA: KVALITATÍVNA NARATÍVNA ŠTÚDIA

**Katarína Csonková, Lucia Bosáková, Jaroslava Kopčáková,
Zuzana Dankulincová Veselská**

**Ústav psychológie zdravia a metodológie výskumu, UPJŠ LF; Institut sociálneho zdravia
(OUSHI), Univerzita Palackého v Olomouci; Centrum medicínskeho vzdelávania UPJŠ LF**

Rodičia dospievajúcich s duševnými problémami sú kľúčoví pri sprostredkovaní pomoci, no ich hlas v diskusii o fungovaní systému starostlivosti zostáva často prehliadaný. Cieľom príspevku bolo preskúmať skúsenosti rodičov dospievajúcich s duševnými problémami s poskytovaním starostlivosti na Slovensku. Realizovaných bolo 17 naratívnych rozhovorov. Tematická analýza odhalila širokú variabilitu skúseností – od veľmi pozitívnych po výrazne negatívne. Skúsenosť formovali najmä očakávania rodičov prístup poskytovateľov, kapacitná záťaž a dostupnosť starostlivosti. Prístup odborníkov hodnotili rodičia na základe úrovne komunikácie, spolupráce, miery prijatia, sympatií a pocitu bezpečia. Zistenia poukazujú na potrebu empatického, zrozumiteľného a konzistentného prístupu odborníkov.

APVV-21-0079, EFRR/ESF DigiWELL (CZ.02. 01. 01/00/22_008/0004583)

SKÚSENOSTI DOSPIEVAJÚCICH S POSKYTOVANÍM STAROSTLIVOSTI V OBLASTI DUŠEVNÉHO ZDRAVIA: KVALITATÍVNA NARATÍVNA ŠTÚDIA

Ľubica Pamulová¹, Zuzana Dankulincová¹, Daniela Husárová², Lucia Bosáková¹

**¹ Ústav psychológie zdravia a metodológie výskumu, LF,
Univerzita P.J. Šafárika v Košiciach**

²Centrum medicínskeho vzdelávania, LF, Univerzita P.J. Šafárika v Košiciach

Výskyt duševných problémov počas obdobia dospievania v posledných rokoch narastá. Súčasný systém starostlivosti v oblasti duševného zdravia nie je na tento nárast dostatočne pripravený. V procese jeho zlepšovania je nevyhnutné poznanie perspektívy dospievajúcich. Cieľom príspevku bolo zachytiť skúsenosti dospievajúcich s poskytovaním starostlivosti na Slovensku. Uskutočnených bolo 12 naratívnych rozhovorov s dospievajúcimi. Rozhovory boli analyzované pomocou tematickej analýzy. Zachytené skúsenosti dospievajúcich budú rozdelené do nasledovných tém: 1. rozmanitosť skúseností so starostlivosťou, 2. vzťah medzi dospievajúcim a poskytovateľom, 3. zapojenie do procesu starostlivosti, 4. vplyv fyzického prostredia starostlivosti, 5. prechod do starostlivosti o dospelých.

STEPPING STONE TO THE WEST: THE INSTRUMENTAL SCHOOL ADAPTATION OF CHILDREN WITH A MIGRANT BACKGROUND IN CZECHIA

Štefánia Sokolová, Martin Fico

Masarykova univerzita Pedagogická fakulta

As migration shifts across Central Europe, host systems face integration challenges

for students viewing their stay as temporary. This qualitative biographical study examines the three-dimensional school adaptation of two children with a migrant background (Ukraine and Egypt) in Czechia. Findings show that while family support, peer networks, and prior academic prep enable high achievement, this success does not equate to local belonging. Instead, adaptation remains instrumental; participants view the Czech system as a stepping stone toward a Western-bound future offering superior career and life opportunities. By prioritizing student narratives, this research underscores the significance of lived experiences and how future-oriented aspirations shape the adaptation process.

TAJNÁ ZRANITELNOST MATIEK JEDNORODIČIEK

Zuzana Očenášová, Miroslav Popper

Inštitút pre výskum sociálnej komunikácie SAV

Jednorodičovské rodiny sú považované za zraniteľnú skupinu, často majú nízky príjem, matky čelia tlakom na zosúladienie starostlivosti a práce a verejné politiky na ne zabúdajú. V našom výskume sme sa zamerali na to, v akých kontextoch jednorodičky zažívajú zraniteľnosť. Dáta boli získavané prostredníctvom polo-štruktúrovaných rozhovorov a tematicky analyzované. Okrem štruktúrne podmienených zraniteľností ako pracovná a finančná sme identifikovali aj dve zamerané viac psychologicky. V kontexte rodičovstva ide o osamelosť v rozhodovaní alebo o zásahy do rodičovstva zo strany príbuzných. Jednorodičky si tiež nemôžu „dovoliť“ prejavovať navonok emocionálnu zraniteľnosť, tá zostáva utajená, pretože musia pôsobiť ako silné a stabilné matky, poskytujúce deťom potrebnú podporu.

APVV-23-0102

3 ŠKOLY: 3 PODOBY SEXUÁLNÍ VÝCHOVY V DIGITÁLNÍM VĚKU (MNOHOPŘÍPADOVÁ STUDIE)

Martina Bóhmová, Martin Fico

Pedagogická fakulta, Masarykova univerzita

Sexuální výchova by neměla být jenom o kondomech na banánech. V současné době by měla reagovat na aktuální i potenciální výzvy, mimo jiné na sexuální obsah na sociálních sítích. Navzdory rostoucí potřebě připravit žáky na to, s čím budou v životě konfrontováni, se ve školách často jedná o opomíjené téma. Cílem příspěvku bude přiblížit zkušenosti učitelů s realizací sexuální výchovy na jejich školách. Analyzovány byly transkripty polostrukturovaných rozhovorů s učiteli sexuální výchovy na třech školách, ŠVP škol, školní a výukové dokumenty. Pro analýzu dat z rozhovorů byla využita tematická analýza, pro analýzu školních dokumentů kvalitativní obsahová analýza. Prezentované výsledky bakalářské práce poskytují vhled do aktuální praxe sexuální výchovy na základních i středních školách.

VÁLKA NARATIVŮ: ANALÝZA ZDROJŮ A FOREM PŘESVĚDČIVOSTI

Vladimír Chrz

Psychologický ústav AV ČR

Vliv ve společnosti je v podstatné míře záležitostí prosazení přesvědčivého narativu. Příspěvek ukazuje, jakým způsobem jsou konstruovány přesvědčivé narativy u „anti-systémového“ média. Je navržen model, který analyzuje 1) zdroje a 2) formy přesvědčivosti těchto narativů. Je pojednáno o třech oblastech zdrojů přesvědčivosti: a) stínové motivy, emoce a identity, b) tendence nalézat alternativu k mainstreamové verzi událostí, c) „posvátný zápal“, tj. využívání spirituálních a náboženských pohnutek. V rámci forem je analyzována poetika a estetika (figury a zápletky) vybraných narativů. Zvláštní pozornost je věnována konstrukci narativů souvisejících s válkou na Ukrajině.

OP JAK CORE-mind, CZ.02. 01. 01/00/23_025/0008715

ZKUŠENOSTI Z PRVNÍ RUKY PŘI VÝUCE VÝZKUMNÉ METODOLOGIE ANEB JOURNALING V METODOLOGICKÉM KURZU

Lucie Jarkovská, Martina Nosková

Pedagogická fakulta, Masarykova univerzita

V duchu letošního motta „25 ročníků, jeden cíl: žité zkušenosti z první ruky“ seznámíme publikum s naší inovativní koncepcí výuky metodologie sociálních věd. Výuka výzkumné metodologie je součástí mnoha vysokoškolských studijních programů, které jsou zaměřené nikoli výzkumně, ale profesně. Kurzy metodologie sociálních věd jsou součástí studijních programů od managementu přes design až po učitelství. Metodologické kurzy jsou ale pro studující strašákem – jsou neoblíbené a považované za příliš náročné a málo využitelné v profesní praxi.

Přednáška představí inovativní kurikulum výuky výzkumné metodologie založené na journalingu, tedy deníkových metodách. Psát rukou na papír o svém životě a světě okolo znamená produkovat data. Skrze práci s vlastními texty psanými podle jednoduchých zadání mohou studující zážitkovou formou odhalovat principy kvalitativního výzkumu a porozumět pojmům jako konceptualizace, pozicionalita nebo reflexivita. Zároveň umožňují studujícím vyzkoušet si výzkumné a analytické postupy při řešení témat a problémů, které jsou přímo pro ně relevantní. Součástí prezentace budou i konkrétní příklady z výuky, kdy deníkové metody využíváme k tomu, aby si studující vyzkoušeli realizaci výzkumných sond s designem akčního výzkumu nebo případové studie přímo během výuky.

S využitím deníkových metod pro výuku metodologie či dokonce pro realizaci kvalitativních výzkumů se můžete detailně seznámit v nově vycházející knize „Od deníků k výzkumu: Metodologie sociálních věd interaktivně“, která právě vychází u Grady. Tato práce vznikla v rámci projektu NPO „Národní institut pro výzkum socioekonomických dopadů nemocí a systémových rizik,“ č. LX22NPO5101, financovaného Evropskou unií – Next Generation EU (MŠMT, NPO: EXCELES) řešeném na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity.

ŽITÁ ZKUŠENOST V BARVÁCH: OBRAZ JAKO MOST K DŮVĚŘE A SDÍLENÍ VNITŘNÍHO SVĚTA ŽEN S DEPRESÍ A ÚZKOSTÍ

Květa Kala, Martin Dolejš

Katedra psychologie, Filozofická fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci

Příspěvek reflektuje výzkum prožívání tvůrčího procesu u žen s depresí. Design kombinuje arts-based research (ABR) a interpretativní fenomenologickou analýzu (IPA). Tématem je role výtvarného díla jako „třetího aktéra“ při navazování vztahu (rapportu). Autorka na příkladech z deníku ukazuje, jak společné nahlížení na malby pomáhá překlenout verbální útlum a bariéry sdílení. Kritické reflexi je podrobena etická role výzkumníka jako průvodce, který balancuje mezi empatickým vnořením a metodologickým rámcem analýzy. Cílem je ukázat potenciál vizuálních dat tam, kde samotná slova naráží na limity sdělitelnosti.

Klíčová slova: arts-based research, IPA, reflexivita, etika, deprese, vizuální data.

ANOTACE WORKSHOPY

(ŘAZENO ABECEDNĚ)

BRACKETING V IPA VÝZKUMU: K ČEMU, PROČ, KDY A JAK?

Anna Látalová

Katedra psychologie FSS MU

Interpretativní fenomenologická analýza staví na základech fenomenologické filosofie a součástí IPA výzkumu jsou techniky, které z ní vycházejí. Bracketing (uzávorkování) je nástrojem, který prostupuje celý výzkumný proces a zvyšuje validitu IPA studií. Workshop nabídne příležitost ujasnit si, jak nám uzavírání může při výzkumu pomoci a vyzkoušet si konkrétní praktické postupy využitelné v různých fázích výzkumu.

CO DĚLÁ ANALÝZA S DATY? PRAKTICKÉ SROVNÁNÍ RŮZNÝCH PŘÍSTUPŮ KE KVALITATIVNÍMU KÓDOVÁNÍ

Kateřina Machovcová, Eva Dubovská

Psychologický ústav AV ČR v. v. i.

Ve workshopu si vyzkoušíme, co s daty "dělá" odlišná analytická pozice výzkumníků. Na stejná data uplatníme kódování vedené v duchu jiného přístupu (code-book tematická analýza, reflexivní tematická analýza a interpretativní fenomenologická analýza) a budeme reflektovat rozdíly (v postupech i předběžných výsledcích). Cílem workshopu je posílit kompetence ve volbě vhodných metod pro konkrétní studii a dovednosti analýzy a interpretace s ohledem na integritu výzkumu.

Workshop povedou Katka M. a Eva D., obě působí na Oddělení metodologie psychologického výzkumu Psychologického ústavu AV. Katka se také věnuje výuce sociální psychologie na Pedagogické fakultě UK, Eva působí na Pražské vysoké škole psychosociálních studií a má psychoterapeutickou praxi.

CZ.02.01.01/00/23_025/0008727 Výzkum periferií pro posílení odolnosti české společnosti (PERIFERIE)

KVALITATIVNÍ METODY V EVALUACÍCH A APLIKOVANÉM VÝZKUMU: MEZI SROZUMITELNOSTÍ A ANALYTICKOU UŽITEČNOSTÍ

Marek Pour

FSS MUNI

V evaluacích a aplikovaném výzkumu jsou kvalitativní metody často ceněny pro svou srozumitelnost a interpretační přístupnost, často v kontrastu s kvantitativními metodami. Zkušenosti z dlouhodobé práce s kvalitativními daty však ukazují, že srozumitelnost je často založena na příběhovém způsobu interpretace výpovědí, který sám o sobě neumožňuje postihnout teoretické mechanismy. Workshop se zaměří na metodologické napětí mezi narativně přesvědčivou kvalitativní analýzou a analytickými nároky kladenými na vysvětlení sociálních jevů. Na příkladech z aplikovaných výzkumných projektů budeme diskutovat o situacích, v nichž výzkumník stojí před volbou mezi srozumitelnou prezentací výsledků a jejich analytickým ukotvením. Workshop je koncipován interaktivně a jeho cílem je praktická výměna zkušeností.

POSLEDNÍ WORKSHOP O PSANÍ

Aleš Neusar¹, Radoslav Masaryk²

¹Katedra psychologie, Filozofická fakulta, Ostravská univerzita

²Katedra psychologie, Filozofická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave

Je publikování ve vysoce impaktovaných časopisech *conditio sine qua non* dnešního akademického světa? Žijeme v době, kdy se akademické psaní dá předstírat tak důvěryhodně, že nastoluje otázku, zda má ještě smysl přepočítávat hodnotu akademiků a akademiček počtem jejich publikací? Má vůbec akademické psaní patřit do repertoáru základních způsobilostí vyžadovaných na bakalářských, diplomových či doktorských zkouškách? Bude tento workshop o psaní poslední v tom smyslu, že od základů přehodnotíte váš přístup k řemeslu odborného psaní a uznáte, že podobně jako řemeslo překladatelské, směřuje k zániku? Nebo bude poslední v tom smyslu, že už žádný další potřebovat nebudete, protože vás naučíme všechny tipy a triky a už nikdy nepošlete článek do časopisu nižšího kvartilu než Q1? Má vůbec smysl kultivovat naše rodné jazyky a psát ve slovenštině či češtině? A jak vůbec přežít v době, kdy v nás někteří hyperproličití superautoři probouzejí pocity méněcennosti a impostor syndrom – zatímco jiní zas díky nástrojům umělé inteligence v sobě objevují génia hrdě tancujícího na ostré špičce Dunning-Krugerovy křivky? Čekáme myšlenky provokující otázky a komentáře. Nabízíme vše, na co jsme přišli během našich akademických i neakademických kariér, a co právě sepisujeme v připravované Poslední knize o akademickém psaní.

VEGA 1/0292/23

ANOTACE POSTERY

(ŘAZENO ABECEDNĚ)

„ČLOVEK SA DLHO POHRÁVA MYŠLIENKOU ČI ZOSTAŤ ALEBO ODÍŠŤ“: SESTRAMI VNÍMANÉ DÔVODY PRE ZOTRVANIE ALEBO ODCHOD Z DOMOVA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Peter Matejovie, Martina Tomagová

Jesseniova lekárska fakulta v Martine, Univerzita Komenského v Bratislave

Vysoká fluktuácia sestier predstavuje závažný problém. Cieľom kvalitatívnej exploračnej štúdie bolo zistiť, ako sestry so skúsenosťou s prácou v domovoch sociálnych služieb vnímajú a interpretujú dôvody pre ich zotrvanie a dôvody podporujúce ich úmysel odísť z tohto pracovného miesta. Výsledky získané pomocou reflexívnej tematickej analýzy nám umožnili hlbšie porozumieť dôvodom formujúcim úmysel sestier odísť alebo zotrvať v týchto zariadeniach. Sestry motivuje k pokračovaniu na ich pracovnej pozícii vnímaná opora v kolektíve, kvalitný prístup manažmentu, rešpekt a ocenenie ich profesionality, pocítovaná osobná pohoda a spokojnosť s prácou. Naopak úmysel odísť u sestier podporovala ochabnutá tímová spolupráca, zlyhávajúci manažment, nadmerné preťažovanie a dehonestovanie role sestry.

VEGA No. 1/0123/24: Pracovná motivácia a jej vplyv na fluktuáciu sestier: sekvenčná explanačná zmiešaná štúdia

HUDOBNÁ OBEŤ ALEBO MAJESTÁT FAGOTU

Ľubomíra Záhradníková

Základná umelecká škola Eugena Suchoňa

Ak by každý robil to, k čomu je disponovaný a čo ho naplňa, svet by bol krajší. V súzvuku s tým sme zrealizovali prípadovú štúdiu v biografickom designe orientovanú na sebarealizáciu profesionálneho hudobníka (fagotistu) v kontexte jeho životného príbehu. Cieľom bolo: a) odkryť kľúčové agensy, ktoré determinovali zacielenie participanta na profesiu hudobníka, b) identifikovať príčiny diverzifikácie profesie, c) analyzovať dnešný postoj participanta k profesii cez prizmu jeho vnútornej autenticity a komparovať dané zistenia s pôvodnými agensmi, ktoré ho k voľbe profesie motivovali. Dáta z naratívneho rozhovoru sme analyzovali metódami zakotvenej teórie a hermeneutickou reanalýzou. Výsledky exemplifikovali dosiahnuteľnosť osobnostného optima – sebarealizácie na báze vnútornej autenticity.

INSTITUTIONAL BARRIERS IN THE ACCESS TO EMPLOYMENT: THE PERSPECTIVES OF AFRICAN WOMEN MIGRANTS IN SLOVAKIA

Lucia Kováčová, Lucia Mýtna Kureková

Prognostický ústav Centra spoločenských a psychologických vied, Slovenská akadémia vied

Drawing on the literature on the intersectionality in inequalities (e.g., Ainsworth and Hardy, 2007; Crenshaw, 1991), the paper studies institutional barriers the African immigrant women living in Slovakia encounter in the access to employment. The rising immigration from third countries to Slovakia is accompanied by numerous obstacles in integration affecting both men and women. However, our research shows that immigrant women face also specific barriers, mainly scarce work-life balance policies,

poor integration support for women with family reunification status, and restricted access to the labour market due to specific requirements of the segmented labour market. The paper utilises 34 semi-structured interviews with 11 African immigrant women and 23 men living in Slovakia.

European Commission – Horizon Europe, project name PACES: Making migration and migration decisions amidst societal transformations

KDE KONČÍ NÁROČNÁ TERAPIE A ZAČÍNÁ POŠKOZENÍ KLIENTA? HLEDÁNÍ DEFINICE BEZPEČNOSTNÍHO INCIDENTU PRO SYSTÉMY HLÁŠENÍ

Pavel Borovička

Masarykova Univerzita

Nerozlišíme-li momenty, které jsou pro proces změny nezbytné, od skutečných se-lhání, postrádáme půdu pro kultivaci bezpečí v psychoterapii – tedy schopnost oboru transparentně a ne-trestajícím způsobem se učit z vlastních omylů. Současná absence shody na tom, co konstituuje „bezpečnostní incident“, však představuje bariéru pro jeho systémový záchyt.

Příspěvek představuje design studie usilující o normativní vymezení této hranice. Studie transformuje taxonomii brzdících událostí (Ladmanová et al., 2022) do konkrétních klinických scénářů (vinět). Tyto viněty mají sloužit jako podklad pro Modified Delphi proces, jehož cílem je ustavit expertní konsenzus o tom, co přesně definuje incident hodný hlášení. Plakátem bych rád otevřel diskuzi o validitě a limitech standardizace takto subtilních jevů.

KVALITATIVNÁ ANALÝZA – IDENTIFIKOVANÉ SPÚŠŤAČE OCHORENIA TETANICKÝ SYNDRÓM

Mária Giertlová, Marta Górna

Katedra psychológie, Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave

Tetanický syndróm je neuro-muskulárne ochorenie, pri ktorého vzniku zohrávajú významnú úlohu psychologické faktory, najmä stres a jeho subjektívne prežívanie. Cieľom príspevku je identifikovať a opísať spúšťače ochorenia u osôb s tetanickým syndrómom na základe ich vlastnej skúsenosti.

Výskum bol realizovaný kvalitatívnym dizajnom prostredníctvom pološtruktúrovaných rozhovorov so súborom dvanástich participantov s diagnostikovaným tetanickým syndrómom. Dáta boli analyzované pomocou rámcovej analýzy, ktorá umožnila systematické porovnanie výpovedí participantov v rámci vopred definovaných analytických oblastí zameraných na spúšťače ochorenia.

Predbežné výsledky naznačujú, že spúšťače ťažkostí participantov sa koncentrujú najmä do oblastí dlhodobého psychického preťaženia a kumulácie stresu, zvýšených nárokov na výkon a tlaku na funkčnosť, ako aj interpersonálneho napätia a vzťahových stresorov. Významnú úlohu zohrávajú aj situácie spojené s neistotou, nepredvídateľnosťou a pocitom straty kontroly. U niektorých participantov sa ako spúšťače objavujú aj zdravotné a somatické stresory, ktoré však majú skôr individuálny charakter. Príspevok poukazuje na význam subjektívne prežívaných spúšťačov ochorenia pri vzniku a zhoršovaní ťažkostí u osôb s tetanickým syndrómom.

NA PRAHU DOMOVA: PREKARITA A BÝVANIE V PROSTREDÍ KOMERČNÝCH UBYTOVNÍ V BRATISLAVE

Laura Kováčsová

Ústav etnológie a sociálnej antropológie SAV, v.v.i.

Prebiehajúci dizertačný výskum sa zameriava na životné skúsenosti ľudí žijúcich v komerčných ubytovniach v Bratislave. Ide o priestory nevhodné na dlhodobé bývanie, predražené, ale tiež nijak neregulované a sprevádzané problematickými praktikami prevádzkovateľov. Tieto ubytovne fungujú predovšetkým v dôsledku nedostatku dostupného bývania. Prostredníctvom etnografického, participatívneho a senzorického prístupu budem sledovať ako obyvatelia prežívajú neistotu, vytvárajú si pocit domova a budujú vzťahy v prostredí, ktoré ich zraniteľnosť zneužíva. Cieľom práce je otvoriť diskusiu o tom, ako možno antropológicky uchopiť prekaritu bývania v slovenskom urbanizovanom prostredí s dôrazom na pozicionalitu výskumníčky a prítomné etické dilemy. (Ne)istoty bývania: etnologický pohľad na domov, zraniteľnosť a ontologické bezpečie (VEGA)

OČKOVANÍ DETÍ V POSTPANDEMICKOM KONTEXTE: AKO RODIČIA INTERPRETUJÚ VAKCÍNU MMR

Alexandra Šurinová, Radomír Masaryk, Natália Szabóová

Univerzita Komenského v Bratislave

Pandémia COVID-19 výrazne polarizovala diskurz o očkovaní a dôveru v medicínske authority. Na Slovensku, kde bola akceptácia očkovania proti COVID-19 nízka, zároveň klesla preočkovanosť MMR pod prah kolektívnej imunity. Nie je však jasné, či išlo o pokračovanie dlhodobého poklesu dôvery v očkovanie, alebo o efekt pandemickej polarizácie. Výskum vychádzal z rozhovorov s 27 rodičmi detí vo veku 0–7 rokov a získané dáta boli analyzované reflexívnou tematickou analýzou. Výsledky ukazujú, že rodičia diferencujú medzi povinnými očkovaniami a vakcínou proti COVID-19, ktorú si spájajú s neistotou. Očkovacie rozhodnutia rámcujú diskurzom zodpovednosti a MMR očkovaním neprepájajú s pandémiou, čo naznačuje, že pokles nemusí súvisieť s odporom. Výsledky sú podnetom pre intervencie verejného zdravia.

VEGA 1/0292/23

OD IDIOGRAFIE K MULTIPERSPEKTÍVNEJ ANALÝZE: INTERPRETATÍVNA FENOMENOLOGICKÁ ANALÝZA V KONTEXTE DÔSTOJNOSTI

Lucia Podolinská, Juraj Čáp

Jesseniova lekárska fakulta v Martine, Ústav ošetrovateľstva

Autori predstavujú využitie multiperspektívnej interpretatívnej fenomenologickej analýzy pri skúmaní dôstojnosti ľudí s neurodegeneratívnymi ochoreniami. Poster ilustruje cestu od idiografickej analýzy cez medzipřípadové porovnanie až po syntézu perspektív skupín participantov so sclerosis multiplex a Parkinsonovou chorobou. Autori reflektujú skúsenosti s modifikovaným osemkrokovým postupom a ukazujú, ako formulovať skúsenostné vyjadrenia, identifikovať osobné a skupinové témy, zachovať

detailný pohľad na jednotlivca (divergencia) a zároveň identifikovať spoločné črty skúseností participantov (konvergencia).

POZICE VÝZKUMNÍKA A ETICKÉ ASPEKTY INTERPRETATIVNÍ FENOMENOLOGICKÉ ANALÝZY

Terezie Neradilová, Hana Sotáková

Katedra psychologie PedF Univerzity Karlovy

Náročná pozice výzkumníka – hloubkové rozhovory týkající se citlivých témat spojených s chronickým somatickým onemocněním, smrtí a potížemi v sexuálním životě. Hledání hranice přínosnosti zjištění oproti riziku dekompenzace respondentů. Ochrana osobních údajů při práci s konkrétními diagnózami. Zachování profesionálního a zároveň citlivého přístupu ve chvílích, kdy respondenti odhalují své bolesti, obavy a pocity studu. Vyhodnocování rizikovosti situace ve chvíli, kdy se respondenti svěřují s přáním zemřít a vyslovují i konkrétní představy. Nejen tato etická témata se objevují při práci s jedinci s chronickým somatickým onemocněním v rámci interpretativní fenomenologické analýzy ve výzkumné studii Psychosociální vývoj jedince s chronickým somatickým onemocněním.

Cooperatio Psychological Sciences PedF UK

„PREČO TOTO MÁME ROBIŤ?“ REFLEXIA VYUŽITIA KVALITATÍVNEHO PRÍSTUPU V TRADIČNE KVANTITATÍVNOM PROSTŘEDÍ

Miroslava Lemešová¹, Katarína Minarovičová¹, Eva Karasová²

¹Pedagogická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave;

²Fakulta elektrotechniky a informatiky Slovenskej technickej univerzity v Bratislave

Príspevok prezentuje prvý zber údajov v rámci projektu zameraného na internacionalizáciu vysokoškolského vzdelávania a well-being zahraničných a domácich študentiek a študentov na vybraných slovenských univerzitách. Pozornosť je venovaná skúsenostiam výskumného tímu s využitím participatívnej vizuálnej metódy PhotoVoice v odlišných študentských skupinách, a to u študujúcich v odbore učiteľstvo a pedagogické vedy (Pedagogická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave) a v študijných odboroch kybernetika a informatika (Fakulta elektrotechniky a informatiky Slovenskej technickej univerzity v Bratislave). Skúsenosti troch výskumníčov boli reflektované prostredníctvom skupinového rozhovoru a následne analyzované. Zistenia poukazujú na výrazné rozdiely v akceptovaní metódy PhotoVoice. Kým študenti a študentky odboru učiteľstvo a pedagogické vedy reagovali na výskumnú metódu prevažne pozitívne a otvorene, v študijných odboroch informatika a kybernetika sa výskumníčky stretli s odporom, neistotou a spochybňovaním zmysluplnosti metódy. To sa premietlo do ochoty zapojiť sa do výskumu, ako i do hĺbky následnej reflexie vytváraných fotografií. Príspevok zároveň diskutuje limity a výzvy kvalitatívne orientovaného výskumu v prostredí tradične preferujúcom kvantitatívne prístupy.

Grantová podpora: Táto práca bola podporená Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe Zmluvy č. APVV-24-0408.

PREJAVY VĎAČNOSTI U ODLIEČENÝCH PACIENTOK S RAKOVINOU PRSNÍKA

Veronika Chlebcová

Ústav klinickej psychológie, Fakulta psychológie, Paneurópska vysoká škola

Vďačnosť v sebe zahŕňa uvedomovanie si dobrých vecí v živote, mať zmysel pre vďaku a potešenie pri prijatí daru, no tiež schopnosť ju prejať. V prezentovanom výskume sme sa zamerali na prejavy vďačnosti, konkrétne u odliečených onkologických pacientok (N=14). Metódou zberu dát bolo dopytovanie s otvorenými otázkami a každá participantka odpovedala dvakrát s odstupom jedného mesiaca. Písomné odpovede sme analyzovali prostredníctvom kvalitatívnej obsahovej analýzy. Participantky sa väčšinou orientujú pri prejavovaní vďačnosti na druhých, a to v Prejavoch lásky (prítomnosť, dar, pomoc a orientácia sa na potreby darcov, slová uistenia a objatie), Úsmevom a Reciprocitou. Vyjadrovali sa tiež k spôsobom ďakovania, konkrétne cez Slová vďaky, Modlitbu a Vnútorňú monológiu.

GAAA/2023/12 Prediktory odpustenia a overenie efektu intervencie zameranej na odpustenie u onkologických pacientov

SKÚSENOSTI PSYCHOLÓGOV A PSYCHOLOGIČIEK S REALIZOVANÍM PSYCHOLOGICKEJ STAROSTLIVOSTI PROSTREDNÍCTVOM WALK-AND-TALK

Katarína Matejová

Filozofická fakulta, Katolícka univerzita v Ružomberku

Využívanie walk-and-talk techník v psychologickej praxi predstavuje poskytovanie psychologického poradenstva alebo psychoterapie počas chôdze v exteriéri. Príspevok/poster predstaví skúsenosti slovenských psychológov a psychologičiek (N=19), ktorí sa v roku 2025 zapojili do výskumnej štúdie Walk and talk v psychologickom poradenstve a psychoterapii. Participanti pôsobili v psychologickej oblasti od 5 do 39 rokov (priemerne 13,41 rokov) a ich priemerný vek bol 40,17 rokov. V kvalitatívnej časti výskumnej štúdie sa snažíme odpovedať na základnú výskumnú otázku: Aké skúsenosti majú psychológovia a psychologičky po realizovaní psychologickej intervencie prostredníctvom walk-and-talk v rámci výskumnej štúdie? Informácie boli zbierané kombinovane formou rozhovoru a online dotazníka s otvorenými odpoveďami na otázky. Následne boli na základe tematickej analýzy identifikované kľúčové obsahy:

- V. Najčastejším dôvodom zapojenia sa do výskumnej štúdie bol „záujem o tému“.
- VI. Za prínosné faktory realizácie walk-and-talk psychologickej starostlivosti považovali participanti „kontakt s prírodou“ a „spoločnú chôdzu“.
- VII. Medzi prekážajúcimi faktormi identifikovali najmä „podnety prostredia“ (vrátane vplyvov počasia a rušivých elementov).
- VIII. Na otázku, ktoré faktory na strane psychológa môžu brániť implementácii techník walk-and-talk do odbornej činnosti, participanti najčastejšie uvádzali „náročnejšiu organizáciu“, ktorá sa týkala jednak časového hľadiska, jednak logistických aspektov a bezpečnosti.
- IX. Za najvhodnejší typ klienta pre tento typ poskytovania psychologickej intervencie

- X. považovali „mladších“ klientov.
- XI. Oblasti identifikované ako najprekvapujúcejšie skúsenosti boli rôznorodé a zahŕňali „viac energie“, „spoznanie nových aspektov osobnosti klienta“, „záujem zo strany klientov“, „odmietnutie“ a väčšia koncentrácia na klienta“. Poster zhrnie najdôležitejšie zistenia vo forme identifikácie potenciálnych limitov a možností využitia walk-and-talk techník v praxi psychológa.

Grantová podpora: Výskumná štúdia je financovaná z prostriedkov EÚ NextGenerationEU prostredníctvom Plánu obnovy a odolnosti SR v rámci projektu č. 09I03-03-V04-00630

SPOMÍNANIE JE NÁROČNÉ ALE SEBATRANSFORMUJÚCE – FENOMENOLOGICKÁ ANALÝZA MIMORIADNEHO ZÁŽITKU ZO VZDELÁVANIA

Ivan Lukšík, Dominika Kováčsová, Nela Kováčová

Trnavská univerzita v Trnave, Pedagogická fakulta, Katedra školskej pedagogiky

Pri fenomenologickej analýze mimoriadneho zážitku vo vzdelávaní z detstva sme prišli na to, že hermeneutických kruhov je viac ako dva, najmä v prípade ak analýzu vykonávame traja, vrátane toho, kto zažil. Kruhy sa točia okolo zážitku a napájajú sa na súčasnosť. Tak ako vtedy, tak aj v súčasnosti majú transformačný účinok. To podporuje Maslowovu tézu o vplyve mimoriadnych zážitkov na sebaaktualizáciu. Z hľadiska vzdelávania analýza ukazuje, že dynamika nerovnovážneho vzťahu dieťaťa s dospelým je výzvou rastu a rizikom závislosti.

VEGA 1/0158/23

WHAT DO PEOPLE DO TO GET INTO AND MAINTAIN THEIR FLOW?

Michaela Škvarová

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Flow has been researched as spontaneous psychological state which is task-related and occurs under certain conditions. The assumption that flow can be also achieved in a more deliberate manner has been only theorised but never explored empirically. Extending the work of Bakker & Woerkom (2017), this research aimed to create a better understanding of strategies that people at work employ to manage their flow experiences. 12 in-depth semi-structured interviews were conducted and the collected data was analysed through the framework method analysis (Ritchie & Spencer, 1994). The study identified 5 themes of strategies that people at work employed to get into and manage their flow experiences. The findings will benefit individuals wanting to optimise their flow states.

APVV-23-0500

ANOTACE 5MINUTOVÝ TEASER

(ŘAZENO ABECEDNĚ)

DARKNESS THERAPY FOUNDATION

Marek Malůš

Ambis, Katedra psychologie a sociálních věd; Katedra psychologie, Filozofická fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci

Darkness Therapy Foundation je nově vzniklá nezisková organizace věnující se vědeckému výzkumu, rozvoji a popularizaci terapeutických pobytů ve tmě, známých také jako terapie tmou (odborně označované jako chamber REST – Restricted Environmental Stimulation Therapy). Cílem nadace je propojit přední světové odborníky a výzkumníky za účelem podpory duševního zdraví prostřednictvím nefarmakologických přístupů, které využívají omezení vnějších podnětů, minimalizaci sociálních interakcí a podporu hluboké introspekce.

Web: <https://darknesstherapy.org/>

HLAS TELA, HLAS DUŠE: HUDBA AKO NÁSTROJ VNÚTORNEJ KOMUNIKÁCIE A PSYCHOLOGICKEJ SEBAREFLEXIE

Tatiana Zbořilová

Univerzita Palackého v Olomouci

Hudba môže slúžiť ako individualizovaný nástroj vnútornej nonverbálnej komunikácie. V príspevku skúmame koncept hlasu tela (telesné vnímanie, rytmus, pohyb) a hlasu duše (emočná rezonancia, introspekcia) ako prostriedkov, ktoré môžu obohatovať medziľudskú komunikáciu a proces sebazpoznania. Aktuálne psychologické a neurovedecké výskumy (napr. Saarikallio, 2019; Koelsch, 2020) potvrdzujú význam hudobných zážitkov pre reguláciu emócií, sebaexpresiu a pocit identity. Hudobnosť sa tak ukazuje ako komunikačné médium, otvárajúce priestor pre hlbší kontakt so sebou samým.

Juniorský grant UPOL

INTERNACIONALIZÁCIA VYSOKOŠKOLSKÉHO VZDELÁVANIA A WELL-BEING ZAHRANIČNÝCH ŠTUDENTIEK A ŠTUDENTOV NA VYBRANÝCH SLOVENSKÝCH UNIVERZITÁCH

Katarína Minarovičová¹, Miroslava Lemešová¹, Eva Karasová²

¹Pedagogická fakulta, Univerzita Komenského v Bratislave

²Fakulta elektrotechniky a informatiky Slovenskej technickej univerzity v Bratislave

Projekt sa zaoberá výzvami spojenými s internacionalizáciou v terciárnom stupni vzdelávania na dvoch vybraných vysokých školách v Slovenskej republike. Cieľom je komplexne analyzovať ich akademické, sociokultúrne a procesné výzvy, ktorým čelia zahraniční, ale i domáci študenti a ich vyučujúci. Preskúmame postoje, interakcie a skúsenosti zahraničných študentov v oblasti štúdia, adaptácie a kontaktu s domácim prostredím, ako sa vyrovnávajú s jazykovou bariérou, kultúrnou adaptáciou a administratívnymi procesmi. Dáta kvalitatívneho charakteru budú získané z individuálnych rozhovorov, fokusových skupín a metódou PhotoVoice. Budú navrhnuté konkrétne opatrenia na zlepšenie podpory, rozvoja inkluzívnejšieho a konkurencieschopného akademického a sociálneho prostredia daných dvoch univerzít.

Táto práca bola podporená Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe Zmluvy č. APVV-24-0408

MAĎARČINA V BRATISLAVE

Lucia Molnár Satinská

Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV

Teaser predstaví sociolingvistikú monografiu o viacjazyčnosti v historickej aj súčasnej Bratislave. Vychádza z výskumov realizovaných v rokoch 2009 – 2019, ktoré majú spoločného menovateľa – naratívne rozhovory s maďarsky hovoriacimi rôzneho veku. Predstavuje typy ľudí, čo v súčasnej Bratislave hovoria po maďarsky. Konkrétne ide o staré Bratislavčanky, viacjazyčné rodiny a študujúcich, ktorí prichádzajú do hlavného mesta za štúdiom z južného Slovenska. Okrem empirického materiálu kniha reflektuje aj viacero teoretických a metodologických konceptov, akými sú jazyk a identita, etnicita, jazykový manažment či jazyková diskriminácia. Uplatňujú sa v nej rôzne metódy – od naratívnych rozhovorov a jazykových biografii až po skúmanie jazykovej krajiny, teda nápisov vo verejnom priestore.

VV-MVP-24-0243

OBAVY O BEZPEČNOSŤ PACIENTOV: SKÚSENOSTI ZDRAVOTNÍKOV A ZDRAVOTNÍČOK V SLOVENSKÝCH NEMOCNICIACH

Lucia Kupkovičová¹, Andrea Madarasová Gecková², Zuzana Dankulincová Veselská²

¹Ústav aplikovanej psychológie FSEV UK

²Ústav psychológie zdravia a metodológie výskumu UPJŠ LF

V nemocničnom prostredí dochádza k situáciám neoptimálneho poskytovania zdravotnej starostlivosti, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť pacientov, čo zdôrazňuje potrebu včasného upozorňovania na takéto situácie. Cieľom štúdie bolo preskúmať skúsenosti zdravotníkov a zdravotníčok, keď majú obavy o bezpečnosť pacientov. Výskum sme realizovali prostredníctvom individuálnych polo-štruktúrovaných rozhovorov, ktoré sme analyzovali reflexívnou tematickou analýzou s konsenzuálnym prístupom. Výsledky štúdie poukazujú na to, že zdravotníkom a zdravotníčkam záleží na pacientoch, vnímajú ich zdravie a bezpečnosť ako svoju najvyššiu prioritu a snažia sa ich aktívne chrániť napriek existujúcim prekážkam. Štúdia prináša implikácie pre zlepšenie kultúry bezpečnosti v nemocniciach.

SEZNAM PŘÍSPĚVKŮ (ŘAZENO ABECEDNĚ)

Ústní příspěvky

- » Adaptace techniky RTM Protocol (rekonsolidace traumatické paměti) pro děti a dospívající traumatizovaných válkou
- » Ako sa žije otcom – jednorodičom?
- » Analýza výstavby narativní reprezentace
- » Bezpečí, smysl a spiritualita jako aspekty ve výzkumu starších dospělých a seniorů bez domova užívajících návykové látky
- » Člověk na Měsíci. Analýza rozhlasového vysílání k události přistání na Měsíci
- » Eroze důvěry a importovaný strach: Mechanismus radikalizace v českém digitálním prostoru
- » Etnografie školy v kontextu segregace: role výzkumníka a etická dilemata
- » Existuje neutrální jazyk? Egolinguistický pohled na komunikaci
- » Hodnocení kvality školní výuky přírodopisu a biologie: na cestě od didaktických formalismů ke zúčastněnému poznávání
- » Humor jako narativní zbraň v českém kontextu
- » I lékaři potřebují dobrý konec: kvalitativní analýza informačních a podpůrných potřeb praktických lékařů při poskytování paliativní péče
- » Iluze socializace: Negativní dopady využívání sociálních chatbotů
- » Kyberprostor & Umělá inteligence: Nové trendy, nové hrozby, nové šance
- » Medzi mapovaním a skúsenosťou: metodologické výzvy výskumu vzdelávania publika
- » Najít si své místo v síti: Fluidní role a sociální adaptace v českém vězení
- » Narativy války a války narativů
- » Naslouchat zranitelnosti: Jak dělat kvalitativní výzkum s lidmi, kteří prožívají nemoc
- » Nedaleká válka: proč to začlo a jak to dopadne? Obsahová analýza mikropříběhů
- » „Neviem, aké mám plány“: Liminálna pozícia ukrajinských matiek na Slovensku
- » Od etnolinguistického k egolinguistickému výskumu Rusínov na Slovensku
- » Od preťaženia k zvládaniu: analýza pracovných požiadaviek a zdrojov učiteľov v marginalizovaných rómskych komunitách
- » Od zkušenosti k systému: Jak využíváme kvalitativní data pro rozvoj kvality výuky na Masarykově univerzitě
- » Opakování - matka moudrosti aneb repetitivní rozhovory jako reflexe žité zkušenosti výcvikových psychoterapeutů
- » Paradoxy učení se s AI: jak studující přemýšlejí o tom, kdy AI použít a kdy ji raději odložit
- » Participatívny prístup a spolupráca v kvalitatívnom výskume
- » Pohľad slovenských rodičov na nadmerné rodičovstvo
- » Regulácia platformovej práce: Digitálny sexbiznis ako súčasť výskumu a politik
- » Skúsenosti dospelievajúcich s poskytovaním starostlivosti v oblasti duševného zdravia: Kvalitatívna naratívna štúdia
- » Skúsenosti rodičov dospelievajúcich s poskytovaním starostlivosti v oblasti duševného zdravia: Kvalitatívna naratívna štúdia
- » Stepping stone to the West: The Instrumental School Adaptation of Children with a Migrant Background in Czechia
- » Tajná zraniteľnosť matiek jednorodičiek
- » 3 školy: 3 podoby sexuální výchovy v digitálním věku (mnohopřípadová studie)

- » Válka naratívů: Analýza zdrojů a forem přesvědčivosti
- » Žitá zkušenost v barvách: Obraz jako most k důvěře a sdílení vnitřního světa žen s depresí a úzkostí
- » Zkušenosti z první ruky při výuce výzkumné metodologie aneb Journaling v metodologickém kurzu

Workshopy

- » Bracketing v IPA výzkumu: K čemu, proč, kdy a jak?
- » Co dělá analýza s daty? Praktické srovnání různých přístupů ke kvalitativnímu kódování
- » Kvalitativní metody v evaluacích a aplikovaném výzkumu: mezi srozumitelností a analytickou užitečností
- » Poslední workshop o psaní

Prezentace posterů

- » „Človek sa dlho pohráva myšlienkou či zostať alebo odísť“: sestrami vnímané dôvody pre zotrvanie alebo odchod z domova sociálnych služieb
- » Hudobná obeť alebo Majestáť fagotu
- » Institutional barriers in the access to employment: The perspectives of African women migrants in Slovakia
- » Kde končí náročná terapia a začíná poškodení klienta? Hľadání definice bezpečnostního incidentu pro systémy hlášení
- » Kvalitatívna analýza - Identifikované spúšťače ochorenia tetanický syndróm
- » Na prahu domova: Prekarita a bývanie v prostredí komerčných ubytovní v Bratislave
- » Očkování dětí v postpandemickom kontexte: ako rodičia interpretujú vakcínu MMR
- » Od idiografie k multiperspektívnej analýze: interpretatívna fenomenologická analýza v kontexte dôstojnosti
- » Pozice výzkumníka a etické aspekty interpretativní fenomenologické analýzy
- » „Prečo toto máme robiť?“ Reflexia využitia kvalitatívneho prístupu v tradične kvantitatívnom prostredí
- » Prejavy vďačnosti u odliečených pacientok s rakovinou prsníka
- » Skúsenosti psychologov a psychologičiek s realizovaním psychologické starostlivosti prostredníctvom walk-and-talk.
- » Spomínanie je náročné ale sebatransformujúce - fenomenologická analýza mimoriadneho zážitku zo vzdelávania
- » What do people do to get into and maintain their flow?

5 minútový teaser

- » Darkness Therapy Foundation
- » Hlas tela, hlas duše: Hudba ako nástroj vnútornej komunikácie a psychologické sebareflexie
- » Internacionalizácia vysokoškolského vzdelávania a well-being zahraničných študentiek a študentov na vybraných slovenských univerzitách
- » Maďarčina v Bratislave
- » Obavy o bezpečnosť pacientov: Skúsenosti zdravotníkov a zdravotníčok v slovenských nemocniciach

SEZNAM AUTORŮ (ŘAZENO ABECEDNĚ)

Bačíkova-Šléšková, M.,	Karásek, J.,	Nantlová, S.,
Běhmová, M.,	Karasová, E.,	Neusar, A.,
Borovička, P.,	Karasová, E.,	Nosková, M.,
Bosáková, L.,	Kentoš, M.,	Očenášová, Z.,
Bozogáňová, M.,	Klusová, E.,	Petrjánošová, M.,
Cápec, G.,	Klůzová Kráčmarová, L.,	Podolinská, L.,
Cápec, S.,	Kmoníčková, P.,	Poláčková Šolcová, I.,
Csonková, K.,	Kováčsová, L.,	Popper, M.,
Černíková, K.A.,	Kováčová, L.,	Pour, M.,
Dankulincová Veselská, Z.,	Kopčáková, J.,	Procházková, I.,
Dolejš, M.,	Krásová, K.,	Rusinková, J.,
Drahoňovský, J.,	Kupkovičová, L.,	Růžičková, L.T.,
Dubovská, E.,	Látalová, A.,	Sokolová, Š.,
Đurkovská, M.,	Lemešová, M.,	Soóky, R.,
Faladová, T.,	Lemešová, M.,	Škvarová, M.,
Fico, M.,	Lessner Lištiaková, I.,	Švácha, F.,
Giertylová, M.,	Loziak, A.,	Šurinová, A.,
Górna, M.,	Lukšík, I.,	Timčíková, Z.,
Havlíček, J.,	Madarasová Gecková, A.,	Tomagová, M.,
Hein, V.,	Machovcová, K.,	Urban, M.,
Heldáková, L.,	Malůš, M.,	Váhalová, M.,
Hlaváčková, E.,	Martončík, M.,	Vařejková, Z.,
Holý,	Masaryk, R.,	Vorlíček, R.,
Chlebcová, V.,	Matejovie, P.,	Záhradníková, L.,
Chrz, V.,	Michalove, Z.,	Zbořilová, T.,
Jáč, M.,	Minarovičová, K.,	Zlámalová, K.,
Jarkovská, L.,	Mlejnková,	
Juraj Čáp, J.,	Molnár Satinská, L.,	
Kala, K.,	Moran, A.,	
Karásek,	Mýtna Kureková, L.,	

XXV. ROČNÍK QAK (OLOMOUC) „25 ROČNÍKŮ, JEDEN CÍL: ŽITÉ ZKUŠENOSTI Z PRVNÍ RUKY“

Konference kvalitativní výzkum ve vědách o člověku
Bulletin abstraktů

Editoři:

PhDr. Eva Aigelová, Ph.D.

Mgr. Miroslav Charvát, Ph.D.

Mgr. Lenka Terezie Růžičková

PhDr. Martin Dolejš, Ph.D.

Publikace je určena pro konferenční a projektové účely.

Odpovědný redaktor Otakar Loutocký

Technická redaktorka a grafická úprava obálky Kateřina Manková

Za jazykovou a obsahovou stránku anotací a názvů příspěvků odpovídají autoři.

Publikace ve vydavatelství neprošla redakční ani jazykovou úpravou.

Vydala Univerzita Palackého v Olomouci, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc

www.vydavatelstvi.upol.cz

www.vupshop.cz

1. vydání

Olomouc 2026

DOI: <https://doi.org/10.5507/ff.26.24467382>

ISBN 978-80-244-6738-2

Neprodejná publikace

VUP 2026/0025